

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 16. — ŠTEV. 16.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 19, 1924. — SOBOTA, 19. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

ANGLIJO JEZI FRANCOSKO-ČEŠKI PAKT

Anglija nezadovoljno gleda, kako si prilasča Poincare vedno večjo moč in vedno večji vpliv v Mali antanti. — Čehoslovaški diplomati so prepričani, da bo pogodba ustalila mir. — Predsednik čehoslovaške republike Masaryk je jako vznemirjen.

Poroča Arthur Draper.

Številni Angleži so čitali s presenečenjem poročilo, da je sklenila Francija pogodbo s Čehoslovaško. Vest je prišla ob času, ko so drugi dogodki okupirali javno pozornost, vendar pa je vzbudila precej nepovoljnih komentarjev. Nobena država, kar jih je bilo ustanovljenih izza konca vojne, ni bila deležna tako velike podpore Anglije kot Čehoslovaška, in čeprav je bil francoski vpliv v Mali antanti mogočen, se je smatralo predsednika Masaryka in njegovo republiko za velikega prijatelja Anglije.

Časopisje je neprestano hvalilo tako Masaryka kot češkega ministra za zunanje zadeve, dr. Beneša. Odlični Angleži so prihajali v Prago kot gostje čehoslovaškega zunanjega urada. Narodna posojila v precejšnjem obsegu so bila spravljena pod streho v Londonu. Vsled tega je bilo umevno, da je vzbudila objava pogodbe s Francijo precej ogorčenja in da je postalo časopisje kar preko noči vse prej kot prijazno.

Seveda se je začudila tudi Praga. Čehoslovaška ni enolična dežela. Velik del prebivalstva obstaja iz Nemcev, ki izvajajo mogočen vpliv, deloma radi števila, v glavnem pa radi svoje važnosti v trgovskem življenju. Nemški elementi so se polastili nezadovoljstva Anglije ter ga povečali, dokler ni izgledalo kot da so se Čehi odtujili svojim najboljšim prijateljem, ki so uveljavili zvezo s Francijo.

Predsednik Masaryk, ki je bil pred par leti sosed MacDonalda v Hempsetadu ter njegov najboljši prijatelj vsled skupnega dela za socializem, je postal skrajno vznemirjen vsled položaja, pri kojega ustanovitvi je igral on sam sorazmerno majhno vlogo. Očividno nista on in Beneš v zadostni meri cenila neugodne reakcije, ki bo sledila objavi pogodbe in ki ni omejena na Anglijo, pač pa se tiče z enako silo tudi Italije.

En teden po objavi je smatrala čehoslovaška vlada za potrebno pojasniti pogodbo in prav posebno odločno je poudarila dejstvo, da je glavni namen pogodbe pospeševati stvar pomirjenja in rekonstrukcije Evrope in da ne predstavlja nobene izpremembe v stališču Čehoslovaške napram Nemčiji, Avstriji, Madžarski in Italiji.

Nadaljna pojasnila so bila dana v Belgradu, kjer se je vršila konferenca voditeljev Male antante. Pogodba bo registrirana pri Ligi narodov in prikrita ne bo nobena tajna klavzula.

Kljub tej razlagi pa obstaja dejstvo, da Angleži niso zadovoljni. Se več bomo čuli o tem predmetu v teku prihodnjih par tednov. Dosti bodo govorili predvsem Italijani, kajti ta pogodba nasprotuje vsemu, kar ima v mislih znani "junak" Mussolini. Stavljajo ga v položaj, da se ožje oprime Nemčije in Avstrije ali da prizna francosko supremacijo.

Najbolj značilna stvar v celem položaju pa je uspeh politike Poincareja v deželah Male antante. Francoski ministrski predsednik je stalno večal vpliv svoje dežele v centralni Evropi, dočim je angleška vlada dremala. Angleški oficijelni svet je doživel nadaljni poraz, in zaenkrat ni nobene poti, kako bi se ga dalo izbrisati.

CANADSKI MAJNERJI ČAKAJO NA PRAVOREK LEWISA.

Sydney, Nova Škocija, 18. jan. Premogari Nove Škocije so počivali tudi tekom preteklih noči, ker ni bilo še mogoče uveljaviti nobenega dogovora med premogari in British Empire Steel Corporation glede meznega vprašanja ter objave kompanije, da bo skrčila plače premogarjev za dvajset odstotkov.

Voditelji premogarjev, ki nočejo proglasiti stavke, so svetovali svojim ljudem, naj počivajo, dokler ne dobe definitivnega odgovora od John Lewisa, mednarodnega predsednika unije, ki baje podpira stališče, katero so zavzeli premogari.

MALCOLM OBSOJEN NA SMRT

Buffalo, N. Y., 18. januarja. — Pred tukajšnjim kriminalnim sodiščem je bil danes obsojen na smrt Harold Malcolm, ker je oropal dne 11. novembra Bighamovo lekarno ter ustrelil Mrs. Bigham. Njegov advokat je vložil priziv, kar pa najbrže ne bo dosti zaleгло.

CENE V PARIŠKIH GOSTILNARJAH NA NARASLE.

Pariz, Francija, 18. januarja. Vsi kavarnarji in restavratirji so zvišali cene za 25 do 30 odstotkov.

Kolikor bolj bo padla vrednost franka, toliko bolj bodo cene narasle.

BOMBA V VARŠAVSKI DVO-RANI.

Varšava, Poljska, 18. januarja. V neki dvorani, kjer je imel govoriti bivši poljski ministrski predsednik Pilsudski, so našli bombo.

Kdo jo je položil tja se zaenkrat ni moglo dognati.

KOLEDAR

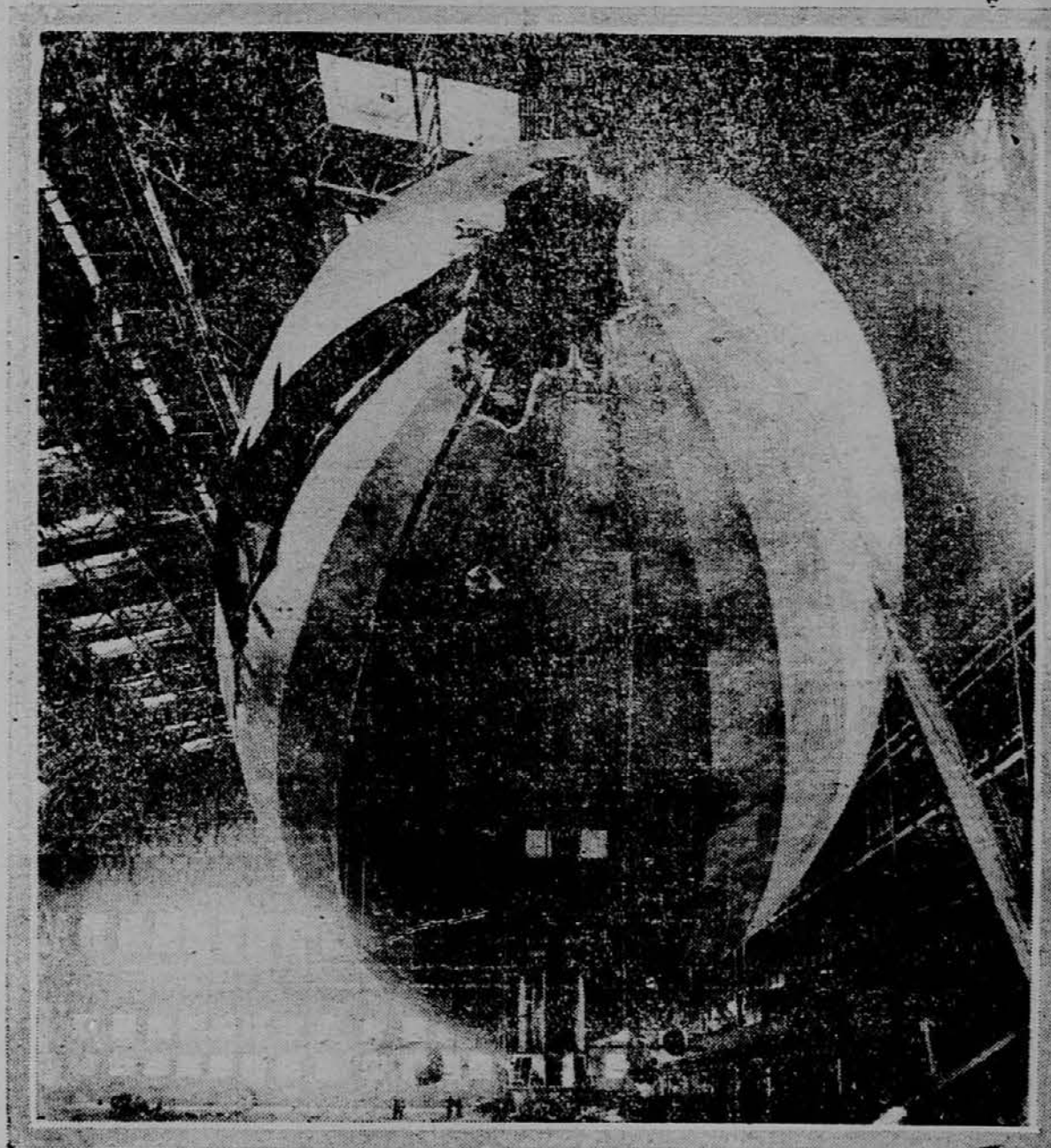
za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

VODILNI BALON "SHENANDOAH".

Slika nam predstavlja največji vodilni balon na svetu "Shenandoah", katerega je predvečerjem odtrgal veter s stolpa pri Lakehurst, N. J., ter ga gural na okoliščino New Yorka. Ko vidite na sliki, je bil balon na rilu precej poškodovan, pa ga je kljub temu nemški zrakoplovni strokovnjak Heinen srečno privedel v varno zavetje. Veter, ki je gural balon proti severu, je pihal z naglico 75 milj na uro. Kapitan Heinen je izjavil, da je bila to najboljša preiskusna vožnja ter da je balon popolnoma usposobljen za polet na Severni tečaj, ki se bo vršil spomladi.

NAJNOVEJŠI POGON V PHILADELPHIJI

General Butler je vzporedil nov pogon, kojega namen je očistiti Philadelphijo. — 1600 članov požarne brambe bo pomagalo policiji.

Philadelphia Pa., 18. januarja. Hazardni igralci, butlegariji in drugi neprijatelji postav, — če jih je sploh še kaj ostalo po prvem pogonu brigadnega generala Butlerja tekom preteklega tedna, — se bodo morali danes zopet umakniti v svoja skrivališča, če nočejo pasti v kremplje policije tekom druge ofenzive generala, da oprosti mesto greha in zločina. Ofenziva se je pričela danes opoldne.

General je rekel, da so bile njegove sile zakopane izza sobote in da so konsolidirale svoje pozicije, pripravljene na nadaljno napredovanje, ki se bo končalo šele potem, ko bo izginila zadnja oblika greha in nepostavnosti.

Čeprav ni general Butler povedal, kakšno obliko bo zavzel ta njegov drugi pogon, se vendar splošno domneva, da bo približno tak kot je bil prvi, ki se je pričel por utem, ko je bil za priprazen ravnatelj javne varnosti in tekom katerega je bilo izvršenih več kot tisoč aretacij ter vpriporjenih nad 500 napadov in javne hiše, igralnice, beznice in salone.

Dva dni so ostali vsi saloni v mestu zaprti in na stotine salonov ni še do danes zopet otvorilo vrat. Nekateri salonarji so zopet odprli, ko je dal general Butler naročilo, da se jih ne sme nadlegovati v slučaju da se strogo držijo postav. Vspricho tega naročila se ne pričakuje, da bo današnji pogon veljal takim prostorom, vsaj ne v toliki meri kot prvi-krat.

Lastniki vseh nanovo otvorenih salonov izjavljajo, da prodajal kot pomožni policist.

BOLŠEVIKOM NI TREBA INOZEMSKEGA KAPITALA

Krasin ni rekel na konferenci, da potrebuje Rusija inozemskega kapitala. — Trocki ni bil aretiran, — pravijo uradniki.

Moskva, Rusija, 18. januarja. Leon Krasin, sovjetski komisar za inozemsko trgovino, je obnovil svojo kampanjo, ki se tiče večje prilike za inozemski kapital v Rusiji in sicer v svojem govoru na komunistični konferenci, ki se je vršila večer. Trdil je, da postaja vedno bolj in bolj očividno, da potrebuje Rusija inozemске pomoči, da se nanovo postavi na noge v ekonomskem oziru.

M. Pjatakov prejšnji načelnik koncesijskega komiteja ter sedanjí načelnik Zveznega najvišjega sveta, je dal izraza svojem mnenju, da se Rusija že sedaj preveč nagiba proti kapitalizmu. Edini med onimi, ki so zaznamovani v opoziciji proti kontrolujočemu delu stranke, je ostal Pjatakov goreč zagovornik onega elementa, ki javno obžaluje narastek privatnega kapitala na državno kontroliranimi podjetji.

Tri in dvajset policijskih sodnikov, ki so se vdeležili nekega sestanka je obljubilo, da bodo pomagali generalu pri očiščenju mesta. Izjemo je delal le sodnik Carney, ki je rekel, da ne bo izdal varantov za preiskavo hiš edinole vsled tega, ker se je videlo prihajati iz te ali one hiše kakega okajenega človeka.

V svojem naporu, da očisti mesto, si je pridobil general Butler tudi podporo požarne brambe. Vsak član požarne brambe bo izven službe oborožen z armadno avtomatično pištolo ter bo posloval kot pomožni policist.

JAPONSKI DELAVCI SE SELIJO PROTI IZTOKU

Japonski farmerski delavci so zapustili visoko produktivne californijske farme radi postav, ki prepovedujejo Orijentalcem lastnino zemljišč.

San Francisco, Cal., 18. jan. — Japonski farmerji, katerim prepoveduje californijska postava lastovati, jemati in najem ali obdelovati zemljo na temelju delitev pridelkov z lastnim zemljiščem, so se pričeli obračati proti iztočnim in srednje-zapadnim središčem prebivalstva. Tako izjavljajo tukajšnji odlični Japonci.

Californija pa hoče na drugi strani dobiti iz iztočnih in srednje-zapadnih držav na tisoče belih farmerjev, ki bi kupili, vzeli in najem ali vsaj obdelovali zemljo, katero so morali zapustiti japonski delavci. Po celi državi se je razpravljal o načinih, kako bi sedalo spraviti v deželo farmerje. Ponudena ozemlja vključujejo nekaj najbolj rodovitnih zemlji v državi.

Najvišje sodišče Združenih držav je v par zadnjih odločitvah vzdržalo tozadevno californijsko postavo. Najnovejša odločitev pa vzdržuje klavzulo postav, ki prepoveduje inozemcem, ki ne morejo postati državljani, delo na temelju kontraktov, ki določajo delitev dobičkov.

Vsled te odredbe je prizadetih več kot 30,000 Japoncev, ki so bili do preteklega jeseni zaposleni na californijskih farmah na temelju takih kontraktov za delitev dobičkov. Involviranih je na deset tisočev skrajno produktivnih akrov.

eNeposredni učinek je bil, da so odpotovali japonski odposlanci v iztočne države, da pregledajo tamošnji poljedelski položaj. Ta pregled je baje pokazal da bi lahko našli številni Japonci dobičkanosno delo kot vrtnarji v

OBREGONOVCI NA AMERIŠKIH TLEH

Washingtonska vlada je pripravljena pustiti Obregonove čete preko ameriškega ozemlja. — Dva ameriška guvernerja sta s tem zadovoljna, odločil bo pa guverner države Texas. — Za časa Carranze se je pripetil isti slučaj. — Martinez protestira.

Washington, D. C., 18. januarja. — Oddelek mehiške armade, ki bo nosil s seboj orožje in municije kot prtljago, bo dobil dovoljenje iti preko ameriškega ozemlja, od Naco Arizona, pa do neke točke v Texasu, kjer bo zopet stopil na mehiška tla, da se bori proti revolucionarjem, če bo guverner države Texas privolil v to operacijo.

Obregonova vlada je naprosila za dovoljenje, da sme prevesti svoje čete preko ameriškega ozemlja, in tozadevno prošnjo je poslal državni department guvernerjem prizadnjih držav. Državni department je objavil večeraj zvečer, da je vlada ugodno sprejela to prošnjo Obregonov.

Guverner Arizone in New Mexico sta že odobrila načrt, ki določa prevoz vladnih čet za službo v mehiških pokrajinah, kjer so bila ogrožena ameriška življenja od sil, ki so se dvignile proti mehiški vladi.

Akeija državnega departamenta soglašajo s tili dogovorom, ki je obstajal že več let med obema narodoma, da se smejo čete vsakega naroda, zaposlene v obmejnih policijskih operacijah, ponikati preko ozemlja sosednega naroda. Sklep pa tudi soglašajo s politiko ameriške vlade, ki podpira Obregonovo administracijo v njenih naporih, da vzdrži redno vlado.

Austin, Texas, 18. januarja. — Poslušajoči guverner Davidson pričakuje nadaljnjih informacij glede predlaganega gibanja mehiških čet skozi državo Texas, predno se bo odločil glede prošnje Obregonove vlade za dovoljenje, da se prevede mehiške čete iz Naco, Arizone in Laredo in Eagle Pass, Texas, kjer bi te čete zopet stopile na mehiška tla. Poslušajoči guverner je večeraj zvečer brzojavno naprosil državni department, naj ga obvesti, če je zadeva nujna. V slučaju, da je zadeva nujna, bo objavil poslušajoči guverner svoj sklep, sicer bo pa počakal povratka guvernerja Neffa.

Čeprav je Esparza Martinez, zastopnik de la Huerte v San Antonio, vložil formalni protest pri guvernerju Texasa proti nameravanemu prevozu mehiških čet preko ameriškega ozemlja ter nasprotuje ideji tudi župan iz El Pasa, ni opaziti nobenega znaka, da bi se ne sledilo precedentu izza leta 1915, ko je dobila de facto vlada Carranze dovoljenje prevesti svoje čete preko Texasa.

Senjor Martinez je naprosil, naj se ne dovoli prehoda v imenu mehiškega naroda, ki se je pravično dvignil proti rusificiranju Mehike, katero hočejo vzporediti Calles ter moskovski agenti.

Približno pet tisoč čet iz držav Sinaloa in Sonora, vključno večje število Jaki Indijancev bi bilo na razpolago za službo na iztočni fronti v teku enega tedna, če bi se dalo dovoljenje, da se prevede te čete preko ameriškega ozemlja.

okrajih, ki obdajajo velika mesta. Tudi se je izvedelo, da bi mogli v večini teh okrajev Japonci vzeti v najem ali kupiti zemljišča brez vseh omejitev.

Od sedaj naprej smejo biti v Californiji zaposleni Japonci kot plačani poljedelski delavci, ne

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA SLOVENSKE DNEVNIK V "GLAS NARODA", NAJVEČJI ZBUDENIH DRŽAVAH

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošilja na zadnje pošte in izplačanje "Poštni čkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugo, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.40

2000 Din. \$24.60

5000 Din. \$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računime posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačanje "Jadranska banka" v Trstu. Opatiji in Zadru.

200 lir \$10.00

300 lir \$14.70

500 lir \$24.00

1000 lir \$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računime posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Za pošiljave, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam došle poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4447 New York, N. Y. Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovenia Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto valja list za Ameriko	\$7.00
Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	\$1.75
Subscription Yearly \$6.00	

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebne se ne prištevajo. Denar naj se pošlje po pošti po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bilvališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

TRADE UNION COUNCIL

BOKOVA NAGRADA

Pred par meseci je izjavil philadelphijski milijonar Bok: —

"Razpisujem nagrado \$100,000, katero bo dobil oni, ki bo sestavil najboljši načrt za uveljavljanje svetovnega miru."

Tisočeri so poslali svoje nasvete in načrte. Ta je svetoval to, oni ono, sto tisoč dolarjev bo pa spravil tisti, ki je svetoval, naj se Združene države pridružijo Ligi narodov, češ, da zamore edinole Liga narodov garantirati svetovni mir.

Namen Bokovega načrta je očividni. V amerškemu kongresu je pripravljenih nebroj predlog, naj se začne razprava glede Lige narodov. Precejšnja Bokova zasluga bo, če bo le ena teh predlog uveljavljena.

Vsa tozadevna agitacija bo temeljila na najboljšem načrtu. Nagrado bo dobil dotičnik, ki je za Ligo najbolj unet.

V današnjih dneh je pa Liga Poincarejev patent. Zavzemati se za Ligo se pravi, zavzemati se za nesramno Poincarejevo politiko.

Milijonar Bok ni delal iz svojega lastnega nagona. Razni politični faktorji so imeli vmes svoje prste, razpisali so nagrado in so že vnaprej določili, kateri načrt bo sprejet in kdo bo nagrado dobil.

V kratkem se bo začela v senatu debata glede priključitve Ligi Narodov.

Ameriški senat je pa čudna tvorba. Res je v njem par razsodnih ljudi, ki pa ne pridejo do besede in ne morejo prodreti s svojim mnenjem. Radi ali neradi se bodo morali ukloniti večini.

Pošteno bi bilo, če bi vlada začela preiskovati; kdo je sprožil misel o "mirovni načrtu".

Milijonar Bok je bil le orodje.

Neverjetno je namreč, da bi kapitalist nagrajal nekaj, kar škoduje njegovim interesom.

Takozvani "mirovni" načrt je le krinka novih vojnih načrtov.

Dopisi.

Jamaica, L. I.

V ponedeljek 14. jan. sem šel na delo kot ponavadi. Moja žena mi je preskrbela zajtrk in šel sem ves na delo. Ali ko pridem domov ob petih popoldne, nisem našel kot sem si mislil. Mojo ljubo ženo sem našel v postelji, in sosedje so mi začeli takoj pripovedovati, kaj se je zgodilo. Bilo je okrog pol dne. Moj sin Charly, 4 in pol leta star, se je igral zunaj kot ponavadi. Hotel je iti v hišo, ali vrata so bila zaklenjena, zato je začel revent jokati. Nato so prišli sosede. Ko pridejo v hišo, najdejo mojo ženo in dva mala poleg nje v kritičnem stanju. Bolehala je že prej večkrat in je bila podvržena prehladu. Poslušala je vsakovrstna zdravila in tonike, da izboljša svoj položaj. Pomagalo ji je malo ali nič. Zato si je reva hotela končati življenje. Prišla je ob pamet. Mislija je, da sta tudi mlajša dva otroka bolna, Eleonora stara dva in pol leta in Rudolf 4 mesece. Izpila je edli kozarec neke tonike po imenu Gressoll, nato je dala tudi otrokoma nekoliko, ali takojšnjo pomoč jih je rešila smrti.

Radi tega strašnega dogodka sem zelo potr, posebno ker nimam potrebnega denarja. Moje otroke, katere neskončno ljubim, moram dati v oskrbo drugim ljudem.

Glasu Naroda želim obilo uspeha, ker je najboljši slovenski dnevnik v Ameriki.

S spoštovanjem vas rojak

Charles Renar.

70—139th St., Jamaica, L. I., N. Y.

Gilbert, Minn.

Ne morem strpeti, da bi ne dal manjša tednjenim vojakom slovenskim voličem v Gilbertu ali celam

Podpravlja vas vse Zavedni voliče.

Kot ponavadi imamo vsako leto volitve za dva odbornika. Tukaj v Gilbertu sem, odkar se je mesto začelo. Pred volitvami se grozijo

marsiateri, posebno tisti stariši, ki so prizadeti vsled otrok, ker ne gredo naprej v razredih. Namesto, da jih učijo pisave itd., jih potisnejo korbece plest in preproge takt. To je pa krivda starišev samih, ker so toliko leni, da se jim ne zdi vredno iti na volišče. Proč s takimi odborniki! Nadomestiti jih treba z novimi. Tu v Gilbertu sem od začetka, in vedno so eni in isti v odbori. Kdo je tega kriv? Sama malomarnost in nič drugega. Glede tega vam klišem: Ne pozabite 30. januarja 1924! Pojdimo vsi in volimo proti posojilu!

Podpravlja vas vse Zavedni voliče.

(Advertisement)

Novice iz Slovenije.

Himen.

V Mariboru se je 16. decembra poročil Tone Demark, adjunkt državne železnice, s Tenco Ankerjevo.

70letnica.

Iz Krškega poročajo: Dne 17. dec. smo slovesno obhajali 70. rojstni dan upokojenega ravnatelja dr. T. Romiha, ki deluje vsestransko že 36 let med Krčani. Na predvečer mu je moški zbor zapel tri krasne pesmi, po serenadi pa je bil pri Vanicu prijateljski večer. V imenu Sokola, katerega soustanovitelj je bil dr. Romih, mu je napil starosta dr. Kandare. V imenu učiteljskega in njegovih bivših učencev je čestital ravnatelj meščanske šole, Josip Vutkovič. Za občino in občinsko hranilnico je govoril trgovec R. Engelsberger. Mnogobrojna udeležba je pričala, kako spoštovanje in ugled uživa med nami jubilar. Slavnostno razpoloženje je povzdigovalo lep večer moški zbor, ki bi ga hoteli slišati kdaj tudi v sokolski dvorani. Glavno slavlje 70letnice dr. Romiha pa je bilo dopoldne v risalnici meščanske šole, s katerim je bila združena tudi proslava kraljevega rojstnega dne. Dvorana je napolnila šolska mladina, mnogo Krčanov ter uradništvo z vladnim svetnikom Svetem na čelu; skoraj vsaka krška hiša je bila zastopana vsaj z enim članom. Po jargovru ravnatelja Vutkoviča, ki je čestital jubilarju imenom učiteljskega zbora in meščanske šole mladine, je sledila voščilna pesem, ki jo je spesnil nalašč v ta namen G., uglašil pa V. Zapel jo je močan moški zbor s spremljevanjem orkestra, ki je proizvajal že več točk v splošno zadovoljstvo občinstva. Učenka IV. razreda B. je jubilarju čestitala v poetično sestavljenem govoru in očrta njegovo plodonosno delovanje. Nadvse je ugajala občinstvu recitacija "Noč v albanskih gozdi", odlomek iz Jelenčevih "Spominov jugoslovanskega dobovoljca". Učence IV. razreda Ž. je v lepem govoru proslavil vladarja Aleksandra. Tako so se vrstili govori, deklamacije, petje in orkestralne točke. Narod se je na dostojen način oddolžil ravnatelju Romihu za njegovo trudopolno 36letno delovanje.

Vodovod v Trbovljah.

V Trbovljah bodo začeli graditi vodovod in občinsko kopališče. Po zaslugi sedanjega občinskega genta Fortiča je postavljen v ta namen znesek 12 milijonov kron s proračun, ki ga bo plačala zvečina Trboveljska premog. družba.

Novice iz Celja.

V tvornici "Cinal" si je zlomil ključavničar Frane Žibret čelno kost in si pretresel možgane. Smrtno nevarno ponesrečenega so prepeljali v javno bolnico.

V tovarni Westen si je zmečkal delavec Martin Zdolšek pri stikalnici desno roko.

Na celjski trg je pred prazniki prinesla neka kmetica krasne gobe jurčke, ki jih je v tem času sevala hitro prodala.

Novice iz Slovenske Bistrice.

Dne 17. dec. zvečer se je pokvarila v hotelu "Beograd" nkarbida priprava za proizvajanje svetilnega plina in je začel plin uhajati iz kotla v sobo, v kateri se je kotel nahajal ter jo kmalu vso napolnil. Hotelirski sin Vinko Gorenjak je prišel po naključju v bližino z lučjo, vsled česar se je plin z močnim pokom ugal ter ga strahovito opel po telesu. Posebno po glavi in po rokah.

Dne 18. dec. se je vršila uradna komisija gradbene sekcije v Ljubljani zaradi podelitve dovoljenja izpeljave pocestnega omrežja za

marsiateri, posebno tisti stariši, ki so prizadeti vsled otrok, ker ne gredo naprej v razredih. Namesto, da jih učijo pisave itd., jih potisnejo korbece plest in preproge takt. To je pa krivda starišev samih, ker so toliko leni, da se jim ne zdi vredno iti na volišče. Proč s takimi odborniki! Nadomestiti jih treba z novimi. Tu v Gilbertu sem od začetka, in vedno so eni in isti v odbori. Kdo je tega kriv? Sama malomarnost in nič drugega. Glede tega vam klišem: Ne pozabite 30. januarja 1924! Pojdimo vsi in volimo proti posojilu!

Podpravlja vas vse Zavedni voliče.

(Advertisement)

Novice iz Slovenije.

Himen.

V Mariboru se je 16. decembra poročil Tone Demark, adjunkt državne železnice, s Tenco Ankerjevo.

70letnica.

Iz Krškega poročajo: Dne 17. dec. smo slovesno obhajali 70. rojstni dan upokojenega ravnatelja dr. T. Romiha, ki deluje vsestransko že 36 let med Krčani. Na predvečer mu je moški zbor zapel tri krasne pesmi, po serenadi pa je bil pri Vanicu prijateljski večer. V imenu Sokola, katerega soustanovitelj je bil dr. Romih, mu je napil starosta dr. Kandare. V imenu učiteljskega in njegovih bivših učencev je čestital ravnatelj meščanske šole, Josip Vutkovič. Za občino in občinsko hranilnico je govoril trgovec R. Engelsberger. Mnogobrojna udeležba je pričala, kako spoštovanje in ugled uživa med nami jubilar. Slavnostno razpoloženje je povzdigovalo lep večer moški zbor, ki bi ga hoteli slišati kdaj tudi v sokolski dvorani. Glavno slavlje 70letnice dr. Romiha pa je bilo dopoldne v risalnici meščanske šole, s katerim je bila združena tudi proslava kraljevega rojstnega dne. Dvorana je napolnila šolska mladina, mnogo Krčanov ter uradništvo z vladnim svetnikom Svetem na čelu; skoraj vsaka krška hiša je bila zastopana vsaj z enim članom. Po jargovru ravnatelja Vutkoviča, ki je čestital jubilarju imenom učiteljskega zbora in meščanske šole mladine, je sledila voščilna pesem, ki jo je spesnil nalašč v ta namen G., uglašil pa V. Zapel jo je močan moški zbor s spremljevanjem orkestra, ki je proizvajal že več točk v splošno zadovoljstvo občinstva. Učenka IV. razreda B. je jubilarju čestitala v poetično sestavljenem govoru in očrta njegovo plodonosno delovanje. Nadvse je ugajala občinstvu recitacija "Noč v albanskih gozdi", odlomek iz Jelenčevih "Spominov jugoslovanskega dobovoljca". Učence IV. razreda Ž. je v lepem govoru proslavil vladarja Aleksandra. Tako so se vrstili govori, deklamacije, petje in orkestralne točke. Narod se je na dostojen način oddolžil ravnatelju Romihu za njegovo trudopolno 36letno delovanje.

Vodovod v Trbovljah.

V Trbovljah bodo začeli graditi vodovod in občinsko kopališče. Po zaslugi sedanjega občinskega genta Fortiča je postavljen v ta namen znesek 12 milijonov kron s proračun, ki ga bo plačala zvečina Trboveljska premog. družba.

Novice iz Celja.

V tvornici "Cinal" si je zlomil ključavničar Frane Žibret čelno kost in si pretresel možgane. Smrtno nevarno ponesrečenega so prepeljali v javno bolnico.

V tovarni Westen si je zmečkal delavec Martin Zdolšek pri stikalnici desno roko.

Na celjski trg je pred prazniki prinesla neka kmetica krasne gobe jurčke, ki jih je v tem času sevala hitro prodala.

Novice iz Slovenske Bistrice.

Dne 17. dec. zvečer se je pokvarila v hotelu "Beograd" nkarbida priprava za proizvajanje svetilnega plina in je začel plin uhajati iz kotla v sobo, v kateri se je kotel nahajal ter jo kmalu vso napolnil. Hotelirski sin Vinko Gorenjak je prišel po naključju v bližino z lučjo, vsled česar se je plin z močnim pokom ugal ter ga strahovito opel po telesu. Posebno po glavi in po rokah.

Dne 18. dec. se je vršila uradna komisija gradbene sekcije v Ljubljani zaradi podelitve dovoljenja izpeljave pocestnega omrežja za

marsiateri, posebno tisti stariši, ki so prizadeti vsled otrok, ker ne gredo naprej v razredih. Namesto, da jih učijo pisave itd., jih potisnejo korbece plest in preproge takt. To je pa krivda starišev samih, ker so toliko leni, da se jim ne zdi vredno iti na volišče. Proč s takimi odborniki! Nadomestiti jih treba z novimi. Tu v Gilbertu sem od začetka, in vedno so eni in isti v odbori. Kdo je tega kriv? Sama malomarnost in nič drugega. Glede tega vam klišem: Ne pozabite 30. januarja 1924! Pojdimo vsi in volimo proti posojilu!

Podpravlja vas vse Zavedni voliče.

(Advertisement)

Novice iz Brežic.

Mestna občina je postavila pred občinsko hišo neobhodno potrebno mestno tehniko.

Elektrarna je dobila nov motor in se ni več bati, da bo mesto po več mesecev brez luči in vode.

V mehani "Klempas" namerjajo mesto kino-gledališča otvoriti "Bar", pa ne po ljubljanskem vzorcu. To bi bila sicer novotarija za Brežice, ki pa se najbrže ne bo obnesla.

Lojalnost so pokazali naši Nemci, ko so letos prvič na kraljev rojstni dan (17. decembra) oddali v imenu svojih somišljenikov udanostno izjavo.

Volkovi v kočevskih gozdih.

Iz Kočevja poročajo: V Štalarjih je te dni odnesel volk s paše prav tik vasi eno ovco, drugo pa močno ogrizel. Prejšnjo noč pa sta izginila iz vasi dva psa, ki sta postala najbrže tudi plen volkov.

Volkovi povzročajo v kočevskem okraju kmetsko znatno škodo in bi bilo žel-ti, da bi se zverina, ki se je močno zaplodila v naših gozdih, po možnosti pokončevala.

Nevarni dimnikar.

Dimnikarski pomočnik Jakob Sagaj iz Svetinje je napravil dne 28. decembra nenapovedan obisk pri posestnici Veroniki Ročeva v Spodnjem Kamensku ter je ukradel iz zaklenjene sobe več denarja in dragocenosti v skupni vrednosti okrog 10,000 kron.

Goljuživ potnik se klati.

Pri podeželskih trgovcih se oglašala neki moški ter se predstavljala za potnika raznih ljubljanskih trgov. Je to nevaren goljuv, ki iz vabljiva ljudem pod različnimi pretekami razne zneske denarja in ga ljubljanska policija že dalje časa zasleduje.

Specijalist za žepa

je 28letni Mihael Božič, posestnik sin v Sp. Grušovljah. Dne 15. oktobra je na potu iz Polzece izmaknil iz žepa Francea Rojnika 3000 Din. dva tedna nato pa na potu iz St. Jurja v Braslovce na isti način Alojziju Cibuseku 750 Din. Okrožno sodišče v Celju mu je odmerilo kot nagrado osem mesecev težke ječe.

Zdravstveno stanje Ljubljane.

Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 9. do 15. decembra izkazuje to-le statistiko: Umrlje je 13 oseb, 7 moškega in 6 ženskega spola (tujcev 3). Smrtni vzroki: življenska slabost 1, jetika 2, pljučnica 2, druge nalezljive bolezni 1, srčna hiba, bolezni žilja 4, drugi naravni smrtni vzroki 3. Naznanjene nalezljive bolezni: skratice 1, griža 1, ošpice 1, dušljivi kašelj 1. Med tem časom se je rodilo 22 otrok, 16 moškega (dva mrtvorojena) in 6 ženskega spola (en mrtvorojen).

Človek spaja razdobja.

Najboljša značba človeka je "spajalec razdobja". Mi premišljamo o naših prednikih in o naših naslednikih. Naše misli se bavijo z onimi ki so živeli pred nami ter z onimi, ki bodo prišli za nami. Pred tisočimi leti so zreli ljudje spoznavati želišča in njihovo zdravilno vrednost. Ta veda je šla od generacije do generacije, v današnjih dneh je pa znanost tako izpopolnila formule različnih zdravil, da nam bo mogoče zapustiti našim zanamcem dragoceno tozadevno dedščino. V to vrsto spada tudi Trinerjevo Grenko Vino. To zanesljivo zdravilo naj uživa sleherni v vaši družini, ki trpi vsled slabega teka, kislega želodca, plinov v črevesju, zaprtja, glavobola, nervoznosti in podobnih želodčnih neredov. Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ga ima v zalogi, in pri njem lahko dobite tudi Trinerjevo Mirilec Kašlja zoper prehlade in kašelj ter Trinerjevo Limiment zoper reumatične bolečine, nevralgijo, lumbago, otekline in ozeblino.

NOVA ZAHVATNA KNJIGA

NA KRVAVIH

POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

(Advertisement)

Peter Zgaga

Ko se je odtrgal v silnem viharju največji svetovni vodilni balon s svojega stolpa pri Lakehurst, N. J., je bil na krovu slučajno mojster, ki ga je zgradil. Mojster je Nemeec in se piše Heinen.

V usodepolnem trenutku je prevzel poveljstvo.

Srečno je privedel zrakoplov iz viharja ter ga po par urni blodnji srečno prevedel v varen pristan.

V balonu je bilo okoli trideset mož posadke.

Ameriško časopisje je objavilo o tem dogodku obširno poročilo.

Neki časopis je objavil tudi seznam moštva, lepo za povrstjo kot se spodobi.

Najprej je bilo poveljnikov ime, za njim imena vseh častnikov podčastnikov, električarjev, inženirjev, navadnih vojakov oljarjev, itd.

Na koncu poročila je pa stale velikodušna pripomba: Na krovu je bil tudi nemški izvedenec Heinen.

Meje francoske zagrizenosti niso niti v Ameriki končane.

Živimo v moderni dobi. Vsakdo je upravičen do svojega titelna in svojega častnega naslova.

Tudi hišni gospodinjci so ga dali.

Pravijo, da gospodinja v vsej meri zasluži časten naslov strojevodja.

Hišna gospodinja je torej strojevodja.

Hišni gospodar je pa kurjač.

Na Slavčevi maskaradi v New Yorku se bodo delile tudi nagrade. Najpopolnejša maskara bo dobila prvo nagrado.

Zakrajšku se nudi lepa prilika.

Kar pride naj iz Čikage, pa jo bo odnesel.

Okradeni bankir je prišel v detektivsko agencuro ter sporočil, da mu je blagajnik pobegnil.

Kakšen pa je? Je vprašal detektiv. — Kakšen pa je vaš blagajnik. — Povejte natančno, da ga bomo mogli zasledovati.

— Hm — je odvrnil bankir. — Velik človek je, izredno visok. Skoraj za en čevlj je previsok — in za sedem tisoč prekratek.

Če bi ne vedeli natančno da je sedaj mesec januar, bi skoraj rekli, da nas ima april s svojim vremenom za noreca.

V nekem listu sem čital, da bo letošenje poletje led dražji.

To je prvo znamenje, da smo že prestali polovico zime ter da se že bliža spomlad s svojimi gorkimi dnevi.

Italijani pravijo, da še ni podpisana pogodba med Jugoslavijo in Italijo glede Reke.

Pravijo, da bo podpisana začetkom meseca februarja.

Reka je italijanska last. Jugoslavlani si ne bodo nič na boljšem, če podpisajo pogodbo prej ali slej.

Če prej ne, prijatelji, se vidimo na Slavčevi maskaradi dne 26. januarja zvečer v Čški Sokolovni na 72. ulici, New York.

Baje bo tudi Marička Miklošič navzoča.

NOVA ZAHVATNA KNJIGA

NA KRVAVIH

POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

(Advertisement)

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 633 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik: Mešpacar, smrtini: JOHN MOVERN, 415 — 15th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOSE V. ORAHEK, 303 American State Bank Bldg., 606 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., sov. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4323 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN FIRK, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 333 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 522 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnične sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obliki pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrabi na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

razbojniki.

V bližini črnogorskega sela Majstera je bil izvršen grozen zločin, ki je zahteval življenje treh rožnikov. Razbojniki so v zasedi prežali na orožniško patruljo. Našli so ob česti velik kup kameleja ter potem iz zaščite streljali na orožnike. Mrtvim žrtvam so banditi slekli uniformo, njihov vodja, zloglasni Raspopović, pa je na truplu ubitega orožnika pustil listek, na katerem izjavlja, da je o maščevanje za preganjanje razbojnikov. V okolici Trešnjevca, tjer se nahaja orožniška postaja, pa se je odigrala druga tragedija. Razbojniki so v zasedi čakali na patruljo. Štirje orožniki so ostali mrtvi na mestu, eden je težko ranjen, tri pa pogrešajo. Najbrže so jih razbojniki odvedli s seboj.

"Črna roka" v Prilepu.

Gimnazijci v Prilepu so ustanovili spomlad 1923 "udruženje", organizirano po vseh pravih romarske romantike z običajnimi vredpisi, prisegami in smrtnimi aznimi za nepokorščino napram

Samo vdrgnite

Če trpite valed hudega napada nevrologije, lumbago, težnja v sklepih in mišicah, kakšno pomoč zaobite, če se nimate vdrgniti s

Reg. U. S. Pat. Off.

Čutili boste, kako se širi toplota s svojo pomirilačo udobnostjo po bole

Trošenje ameriškega kapitala v inozemstvu.

Poroča senator Robert M. La Follette.

V naslednjem hočem na kratko razpravljati o nujni potrebi ameriške inozemske politike. Ta potreba je bila očitna že celo vrsto let, a natančno sem jo šele spoznal tokom svojega potovanja po evropskih deželah.

Če pravim, da potrebujemo ameriško zunanjo politiko, mislim z enakim povdankom, da mora vključevati dve stvari: prvič zahtevamo nekaj, česar nimamo dosedaj, namreč močno, dosledno zunanjo politiko. V drugi vrsti pa je prav tako bistveno potrebno, da je naša zunanja politika ameriška, tako glede ciljev kot metod in da se jo očisti vsakega elementa, ki diši po privatnih podjetniških interesih.

Ne vrjemem, da bi kdo trdil, da smo imeli pod administracijo državnega tajnika Hughesa ter njegovih predhodnikov v zadnjih letih kako dosledno zunanjo politiko, ki bi bila vredna tega imena. Omahovanje in cinizem državnega departmanta pod Hughesom ne le glede Lige narodov ter svetovnega razsodišča, temveč tudi glede drugih faz zunanjih zadev, nam kaže pomajkanje vsega tega, kar bi mogli imenovati politiko.

Tudi ni mogoče trditi, da je bila ta politika prosta vsakega madeža privatnega komercializma ali da so bili redki in izjemni, najpogostejši pa so bili delavnosti našega državnega departmanta ameriški v kakršnekoli prostem pomenu besede. Včasih je bil pod vodstvom sedanjega tajnika državnega departmanta pro-francoski. Še bolj pogosto je bil pro-angleški. Nikdar pa ni bil jasno in odločno ameriški.

Pod izrazom "ameriški" pa ne mislim, ozkega, sebičnega nacionalizma, ki podpira interese ameriških izkoriščevalcev ter vzgaja lažnjivi patriotizem "moje dežele, če ima prav ali ne". Ravno nasprotno, jaz mislim to, kar je trdil Thomas Jefferson, ko je pisal predsedniku Madisonu:

— Mi se ne moremo preveč odločno odtrgati od evropskega sistema, ki je bistveno bolj v tudi ne zadošči pridno kultivirati ameriškega sistema, ki je bistveno miroljubnejši.

Tekom svojih potovanj po Evropi in v pogovoru s prosvetljenimi evropskimi državljani sem našel, da je smer naše zunanje politike v zadnjih letih, ki je podpirala imperijalizem ter finančno izkoriščanje slabših dežel, v veliki meri zmanjšala ugled, katerega je preje uživalo ameriško vodenje zunanjih zadev.

Rop Paname, zasedenja Vera Cruza ter poznejše homatije z Mehiko, zavojevanje Haiti-ja in Santo Domingo, pogodba z republiko Kolumbijo, naši najnovejši manevri za petrolej na Bližnjem iztoku, — vsi ti izrazi finančnega imperijalizma so zatemnili sijajni sloves nesebičnosti, ki je bil uveljavljen tekom ustranjanja pri ameriških doktrinah v zadnjih stotih letih.

Nekateri s katerimi sem se stal v Evropi, so bili zelo cinčni glede zunanje politike Združenih držav. Rekli so:

— Vaš državni departman v vaši diplomatije store zelo malo, da bi pospeševali interese vašega naroda kot svetovne sile, a so neizmerno delavni pri pospeševanju interesov vaših finančnikov in korporacij. V Versailles so naivno in in navidez velikodušno zavrnilo sleherno ped ozemlja nemških kolonij ter niso hoteli vzeti niti enega dolarja odškodnine. Niso pa se obotavljali uporabiti vse svoje sile ter ugled svoje vlade, da zagotovijo vašemu Standard Oilu in Sinclair Oil kompanijam delež pri plenu v petrolejskih ozemljih sveta.

— Radi tega zremo mi Evropejci s precejšnim cinizmom na izjave Amerike, ki ne pozna niti kakze sebičnosti. Kot narod se nam zdite skoro otroško človekoljubni, a kot trgovska in finančna sila, ki nastopa vaših kapitalističnih interesov, se nam odite tako sebični in brezobzirni kot naj-

bolj imperijalistični narodi Evrope.

To je trpka in primedna obsodba naše zunanje politike. Vsebuje pa preveč resnice, da bi se jo moglo zavriniti ter je myčna za vsakega ameriškega državljana, ki ima količjak spoštovanja do samega sebe.

Ameriške tradicije zahtevajo, da izpremeni državni departman svojo politiko. Ta politika bi morala nuditi vse legitimno varstvo ameriški trgovini v vseh delih sveta, a bi morala tudi obvestiti ameriške koncesionarje, da se ne smejo posluževati državnega departmanta za pospeševanje izkoriščevanja inozemskih dežel in žrtvovati bi ne smela niti enega ameriškega življenja za zavarovanje kapitalističnih naprav.

Skoro zločin je pospeševati tako izkoriščanja ameriškega kapitala, ko so številni deli naše lastne dežele zaostali v razvoju esled pomajkanja kapitala za primerno obrestno mero, čeprav bi bilo na ta način mogoče razviti v polni meri naše skoro netermene naravne vire.

Nadalje pa ne dovede nobena stvar tako gotovo do mednarodnih zapletljivosti in končno tudi do vojne kot naša sedanja politika, da se stavi diplomatske vire naše vlade za zahteve kapitalističnih loveev na koncesije. Čas je napraviti konec temu delovanju naše zunanje politike ter stopiti odločno na stezo, ki vodi k miru.

Je pa še nadaljna faza naše zunanje politike, katero ne morem pustiti na strani. V tekočih razpravah se domneva, da zadoštuje, če se bomo znali izogniti vstopu v Ligo narodov. Mednarodno sodišče in tako dalje. Številni oni, ki so odgovorni za to, da smo se vmešavali v evropske zadeve, so mnenja, da bomo zavzeli isto stališče neodvisnosti v inozemskih zadevah, katero smo zavzemali pred letom 1917, če ne bomo sklenili novih zvez in pogodb.

To pa je kratkovidno in napačno naziranje. Naše vmešavanje v evropske zadeve se ni pričelo z versailloso mirovno pogodbo in se tudi ni končalo s tem, da je senat zavrnil to nesramno skrpncalo in da ga je pozneje celi narod zavrnil s sedmimi milijoni glasov.

Ravno nasprotno: naše vmešavanje v evropske zadeve se je še le pričelo, ko smo vstopili v svetovno vojno pod napačnimi pretvezami, da se nočemo spustiti v vojno, da končamo vojno in da "napravimo svet varnim za demokracijo."

Takrat smo se zapletili v tako veliki meri v mahinacije imperijalističnih podjetij, da tega še danes ne spoznavamo. Cilji teh mahinacij pa so postali vsaj deloma odkriti z objavo tpih pogodb, korešpondence zavzeziških diplomatov ter zadnjih pojavov angleškega, francoskega in italijanskega imperijalizma.

Vsled tega moramo storiti nekaj več kot vzdržati se nadaljnjih zapletljivosti. Oprostiti se moramo, kar najhitreje mogoče, sedaj obstoječih zapletljivosti. S tem, da smo zavrnilo versailloso mirovno pogodbo ter sklenili z Nemčijo separaten mir, smo se deloma izotali iz teh zapletljivosti. Nikakor pa se nismo še popolnoma oprostili posledice naše prejšnje sovdelbe v vojni in vsaj delne odgovornosti pri diktiranju mirovnih pogojev.

Tako imamo naprimer zavezniške dolge v Združenih državah. Dokler ne bodo ti dolgi plačani ali vsaj dosežena uravnava, bomo še nadalje direktno zapleteni v evropske homatije.

Inteligenta ameriška zunanja politika zahteva, da se čimprej uravna končno vprašanje inozemskih dolgov.

Do gotovega obsega smo tudi zapleteni v evropski položaj vsled obljub, katere je dal predsednik Združenih držav nemškemu narodu, z odobrenjem vseh zavezniških narodov. Na temelju teh obljub se je Nemčija razoro-

PRESEDNIK ODOBRIL DELOVANJE ANTISALONKE LIGE.

Pred kratkim je prišla v Washington delegacija Antisalonke lige. Predsednik Coolidge (drugi med vrati) je delegatom navdušeno govoril ter jih pozival naj vztrajno nadaljujejo započeto delo.

žila, a je bila nato podlo izdana v versailliki mirovni pogodbi, sodelovanjem in odobrenjem predsednika Wilsona.

Res je, da je pri sestavi mirovne pogodbe in pri odobrenju strašne blokade, naložene nemškemu narodu, da se ga prisililo sprejeti ta nemogoči mir, predsednik Wilson nastopil preko svojih ustavnih pravic in da je to tudi storil, ko je posodil po končani vojni zaveznikom na tisoče milijonov ameriškega denarja. Iz tega razloga in ker nismo hoteli odobriti versailleke mirovne pogodbe, ni naša odgovornost napram nemškemu narodu radi izvršenega izdajstva postavna odgovornost.

Ne moremo pa se izogniti moralni odgovornosti, koje naloga je uporabiti ves upliv, da se modificira kolikor mogoče mirovne pogoje. To svojo obveznost, ki je moralna odgovornost, pa lahko izvedemo z izvajanjem moralnega pritiska. Naš upliv, če bo trdn in dosledno izveden, bo zelo učinkovit, posebno če bo medtem že rešno vprašanje zavezniških dolgov v Ameriki. Obenem pa moramo tudi nuditi svojo moralno podporo ter izjaviti svoj upliv pri vzdržanju demokratične vladne oblike v Nemčiji ter v drugih, nanovo ustanovljenih republikah.

Če bomo storili to, se bomo vrnil k tradicionalni ameriški politiki uporabe moralnega upliva, da pospešujemo svetovni mir ter pomagamo pri razvoju demokratičnih naprav. V tem duhu smo izvajali svoj sorazmerno majhni narodni upliv pred več kot enim stoletjem proti Sveti Alianci ter pozneje aktivno pomagali pri graditvi demokratičnih vlad v Južni Ameriki in na evropskem kontinentu.

Veliki cilj, v kojega doseglo bi morali uporabiti ves svoj upliv, je enostaven, — namreč razveljaviti versailloso mirovno pogodbo ter skleniti novo mirovno pogodbo, temelječo na pravičnosti, enakosti in pravici. Ta pogodba naj bi obsegala vse evropske narode, vključno Nemčijo in Rusijo.

Največje brzine na zemlji in v zraku.

Neki urad za izračunavanje brzine je sestavil na podlagi rekordov sledečo tabelo sekundnih brzine: elektrika 300.000.000 metrov, svetloba 300.000.000 metrov, zvok 330 m, letalo 122.570 m, avtomobil 69.7 m, motoreikel 46.2 m, železnica 31.944 m, kolesar 23.880 m, konj 17.730 m, tekač 2.25 metrov.

Razne vesti.

Klub "nesrečno oženjenih".

V francoskem mestu Firminy se je nedavno ustanovila gotovo najzanimivejša organizacija na svetu. Ustanovljen je bil klub ljudi, ki so bili nesrečni v zakonu in ki so se ločili od svojih žen. Ta klub prireja stalne sestanke svojih članov, na katerih si člani drug drugemu pripovedujejo razne zakonske težave. Časopisje naglašja, da bi klub moral vse te izjave tiskati v posebni knjigi, ki bi ozorjajala še neozenjene moške na bridkosti zakonskega življenja.

Mlečna in masčobna drevesa.

V vzhodni Afriki raste masčobno drevo Altanblachia Stuhlmanii, ki ga domačini menujejo Alkani. Sad tega drevesa je 30 cm dolga do 15 cm debela, zlatoremenja jagoda s 3 cm dolgim semenom. Ena sama taka jagoda da pol kilograma masti! Drugo tako drevo je Butyrospermum v Zgornji Guineji in ob gornjem Nilu. Samo ime nam že pove da je to drevo naravnost liefrant surovega masla. Njegova masčoba, takozvano Galam ali Bambak-surovo maslo, je zelenkastobelo, zelo kusno, prijetnega duha in se zelo nerado pokvari. Temu, na surovem maslu tako bogatemu drevesu odgovarja v Venezueli takozvano mlečno drevo. V nje govo deblo napravijo zareze, iz katerih priteče množina belega soka, ki je prijetnega okusa in ga domačini uporabljajo tako, kot pri nas kravje mleko. To drevo imenujejo domačini kravje drevo. Njegovo mleko vsebuje 1.7 odst. beljakovine, 2.8 odst. sladkorja in 35.2 odstotka masti.

Pomlajenje konj in psov.

Znano je, da je Voronov poskusil v Parizu pomladiti nekega konja dirkača, ki pa je nato poginil, toda, kakor se je pokazalo, ne radi te operacije, marveč radi neke druge ranitve. Milanški listi poročajo sedaj, da so poskusili v vojaški postaji za konje v Montu po Voronovem vzorcu pomlajevanje pri konju z imenom Covenanter, ki pe čiste ane glenske pasme, star 18 let in se je to pomlajevanje povsem posrečilo. Te se je zgodilo pred par meseci. Konj je bil poprež zelo upadel in se je nenavadno hitro staral. Pa operaciji pa se je pokazalo vsestransko očitno pomlajenje. Enako je bil operiran tudi nekt pes in pričakovali so do brega ospeha, toda nekdo je psa ubil.

Fatalna zamenjava.

V mestecu Coruma v Španiji se odigral slučaj, ki je vzbudil splošno zanimanje. V neki hi-

ši, kejr sta stanovali mati in hčer, že obe poročeni, je prinesla "storilja" vsaki enga dečka. Številni sorodniki so naravno obiskali obe porodnici in oba novorojenčka sta krožila iz rok v roko. Ko pa so materima hoteli vrniti njihova deteta ni nihče več vedel, kateri deček je pripadal materi, kateri pa hčerki. Nato so sklenili, da volijo na slepo srečo, in krstijo dečka enaga za drugim. Duhovnik pa se je branil izvršiti krst in je vložil pritožbo.

Zgodovinske gosi.

Mesece novembra praznujemo vsi pravoverni kristjani god sv. Martina. Slavimo ga ob novem vinu in ob tolsti gosji pečenki. Toda gos ni postala v zgodovini in v mišljenju ljudi slavna samo po sv. Martinu. Gosi so znane še od prej iz starih časov, ko se ni bilo ne duha ne sluha o sv. Martinu. Stari Egipčani so doprinali gosi na žrtvenike kot žgalne darove. Stari Rimljani pa so gosi cenili posebno d takrat, ko so jim otele Kapitol. Rimljani so radi njihovega kričanja, ki jih je rešilo gotovega pogina, tega člena kurje družine naravnost obložili, vendar pa so ga imeli rajši na krožniku kapr na jezikih. Dan danes cenimo gosi najbolj v kuhinji in na mizi, najmanj pa v družbi, kjer so nam večinoma nesimpatične in nadležne. Seveda slednje ne spadajo k prčjememu rodu na domačem dvorišču.

Tat poljubov.

Pred sodiščem v Moabitu v Nemčiji se je vršil zanimiv proces proti nekemu elegantnemu mladeniču iz boljše rodbine, ki je v nekem vagonu II. razreda siloma poljubil lepo gospodično. Pri razpravi se je ugotovilo, da je mladenič že znan kot "tat poljubov" in je neko devojko celo 60krat nasilno poljubil. Sodšče se je overilo da ima pred seboj človeka, ki trpi na manjji tatvin poljubcev in ga je obsodilo na kazen enega bilijona mark.

Prebivalstvo na Češk(n).

Od leta 1919 dalje izkazuje češkoslovaška statistika vsako leto pripratek prebivalstva. Leta 1919 se je rodilo 301.498 živih otrok; istega leta je umrlo 248.238 ljudi. Prirastlo je torej 53.260 ljudi. Leta 1920 se je rodilo 360.218, umrlo pa 256.665 ljudi. Prirastek 103.553. Leta 1921 se je rodilo 396.436, umrlo 241.714 ljudi; prirastek znaša torej 151.622 ljudi. Leta 1922 se je rodilo 386.605 in umrlo 246.612 ljudi. Prirastek 143.993 ljudi. Prirastek je torej zelo zadovoljiv, če pomislimo, da v mnogih evropskih državah več ljudi umira, nego se jih rodi.

Prerokovanje Raymonda za tekoče leto.

Leta 1924 se bo završilo dosti važnih dogodkov. Glede Amerike pravi profesor Raymond, da bo predsednik Coolidge zopet izvoljen. Pravi pa nadalje, da bo tekom dobe od 1928 pa do 1932 izvoljen demokratični predsednik in da se bo vrnila na krnilo demokratska stranka. Raymond vidi tudi vedno naraščajoči upliv Ku Klux Klana, ki si bo skušal pridobiti popolno politično in versko kontrolo. Nekaj časa bo uspešen, ker bo v stiku s številnimi tajnimi organizacijami po celi deželi, a nato bo nastopila proti njemu nova organizacija mladih ljudi, zastopnikov vseh mogočih plemen ter veroizpovedanj.

Glede Evrope pravi Raymond, da bodo ameriški bankirji ter poljedelski interesi izvedli pritisk na predsednika Coolidgea ter ga napolnili k aktivnemu posredovanju, da izvede definitivno uravnavo evropskih zadev. Francija bo dobila nazaj svojo predvojno prosperiteto, bo postala bogata in mogočna ter si pridobila zaupanje celega sveta. Prebivalstvo Francije bo pričelo naraščati nekako 60.000.000 prebivalcev. (Raymond je Francoz in to so njegove ponižne želje).

Čeprav noče profesor Raymond ponavadi prerokovati glede finančne bodočnosti sveta, da prepreči na ta način špekulacije, vidi vendar vnaprej nekaj dogodkov, ki bodo vsakega zanimali. On vidi naprimer, da bo vrednost franka padla do spomladi in da bo nato ostala enaka, ko bo dosegla najnižjo točko. Polagoma bo pričela zopet rasti in dosegla svojo prejšnjo vrednost do leta 1927. Angleški funt bo ostal normalen. V Nemčiji bosta dve vrsti denarja, dober in slab. Dobri denar bo polagoma potegnil ves slabi denar, ki bo popolnoma prišel iz kroženja do leta 1927. To leto bo sploh dobro v finančnem oziru za svet v splošnem.

Prvi resnično delaven dogovor med Francijo in Nemčijo bo sklenjen tekom tekoče spomladi in od tega časa naprej bosta postali obe deželi boljše tovarišici. Leta 1925 se bo pričela Nemčija pogajati glede posojila v Franciji. Nobene nadaljne vojne ne bo med Nemčijo in Francijo tekom dvajsetega stoletja, a v prvem delu enindvajsetega stoletja se bo Nemčija sprla s Francijo, ki bo postala do takrat najmočnejši narod na evropskem kontinentu. Nemčija se bo razdelila do leta 1930 in in Porenska bo postala neodvisna država. Anglija se bo do konca stoletja razbila v svoje posamezne dele, ki bodo do takrat postali že močni individualni narodi.

Rusija bo še v tem letu naprosila za vstop v Ligo narodov. Sovjetska vlada bo sklenila ugodne pogodbe z Anglijo in Nemčijo, a Francija bo ostala na strani, dokler ne bo Rusija častno zadostila svojim obveznostim. V Rusiji se bo završila nenadna izprememba v vladi in zavladala bo buržuazija, ki so bo polagoma pridobila nazaj svoje pred-revolucionarna pravice. Lastniške pravice bodo zopet v polni meri uveljavljene in dva boljševiška voditelja bosta zavrato umorjena.

V pričetku tekočega leta bodo uveljavljene v Nemčiji številne ekonomske in finančne reforme. Uveljavljena bo nova marka, koje vrednost bo temeljila na naravnih in industrijalnih virih dežel. Boda srednjih slojev v Nemčiji bo trajala še naprej, a evetle bosta industrija in poljedelstvo. Več nevtalnih dežel bo prisločilo Nemčiji na pomoč in tudi Francija bo privolila v nemško posojilo na temelju važnih jamstev.

Odnosaji med Francijo in Anglijo bodo še nadalje ugodni in vse razlike v naziranju bodo uravnane na prijateljski diplomatski način. Lloyd eGeorge se bo vrnil na politično pozornico in Baldwin ter Curzon bosta odstopila.

Vrednost avstrijske krone bo počasi rasla. Avstrija bo dobila važne kredite in v par letih bo avstrijska krona toliko vredna kot češkoslovaška. Države, predstavljajoče prejšno Avstro-Ogrsko, bodo nastopile skupno v številnih zadevah skupnega interesa. Madžarska vlada bo izvedla svoje obveznosti ter zopet uveljavila zaupanje Francije v deželo.

Aeronavtika bo zelo napredovala in priljubljena bodo postala majhna letala, brez motorjev. Preiskušeni bodo novi tipi helikopterjev in najbolj uspešen, med temi bo Pescara helikopter. V Ameriki in Angliji bodo eksperimentalni zračnimi ladjami in aeroplani, ki bodo lahko poleteli preko Atlantika in iznajdena bo padalna priprava, ki bo tako uspešna, da bo morala biti na krovu vseh zračnih ladij, kot so sedaj rešilni pasovi in čolni.

Pojavili se bodo novi spori med Grško in Turčijo, a velesile bodo posegle vmes ter preprečile javne sovražnosti. Španski kralj bo zapretja revolucija in ob času, ki ni še določen, bo moral kralj Alfonz zbežati v Anglijo, da se izogne odstopu. Proglasena bo republika. To bo obzaloževanje vredno, vspričo lojalnosti in viteškega duha španskega kralja.

V Italiji bo Mussolini nanovo ustanovil odnošaje med vlado in Vatikanom. Tekom tekoče spomladi bo razkrita zarota proti Mussoliniju in organizirana armada bo nastopila proti fašizmu, a bo poražena. Italija bo vedno častila velikega domoljuba in volitelja, ki je rešil deželo iz krempljev anarhije ter jo v kratkem času spravil nazaj v vrsto mogočnih in upljivih držav.

Palestina bo še nadalje pod varstvom Lige narodov, ki je dala mandat Angliji in dežela bo pod zaščito krščanske sile. Židje se ne bodo vračali v Sveto deželo v kolikič večjem številu, pač pa bodo skušali asimilirati se v deželah, kjer prebivajo sedaj. Antisemitizem bo divjal v nekatereh deželah, a židje sami bodo v teku nekaj let rešili problem ter postali aktivni in koristni člani svojih dežel, kot so že sedaj v bolj naprednih deželah, kjer sta bila telesna in duševna prostost njih prva pravica že več generacij.

Naslednja velika vojna bo pokazala več revolucionarnih taktik. Zrakoplov bo seveda predstavljaj mogočen faktor in isto velja glede elektrike, ki bo širila smrt na velike razdalje. Na mesto municije kot jo poznamo danes, bo stopila elektrika.

Glede dogodkov v najbližji bodočnosti pravi profesor Raymond, da vidi uspešno zaključenje zrakoplovnega poleta krog sveta, kot ga predlaga general Patrick za tekočo spomlad. Trije aeroplani bodo uspešno poleteli krog sveta, eden bo zaostal in pripetjal se bo tudi ena resna nesreča.

Glede sedanjega političnega položaja pravi profesor Raymond, da bosta pričeli Anglija in Francija hoditi vsaka svojo pot tekom leta 1925 in da si bo pridobil vsak teh dveh narodov popolno prostost akcije. Lloyd George, kojega zvezda se bo pričela dvigati v tekočem letu, se bo vrnil k moči tekom prihodnjega leta.

Leta 1927 bo inavgurirana redna zračna služba med Ameriko in Evropo. Tekom leta 1928 se bo pajavil resen potres v San Franciscu, Cal. in okolici. Prizadeta bo cela pacifična obal Californije in trpel bo tudi Los Angeles.

(Profesor Raymond si je pridobil že velik evropski sloves, ko je napovedal vnaprej izbruh svetovne vojne. Tudi njegova prerokovanja gled preteklega leta so se udeležila, vsaj z ozirom na dogodke v Franciji. Napovedal je tudi vnaprej tajfune, potrese in vulkanske izbruhe, ki so opustošili Kitajsko, Japonsko in deloma tudi Italijo).

BOJAKI, NARODAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKEI TISK V KIB. DRŽAVAN

Zagonetno, toda resnično.

Postavno -- ni nikdar živel.

Vzemimo, da je nekdo umorjen.

Na duceate ljudi vidi uboj. Morilec primejo. Pride pred sodnika in številni ga spoznajo. On priznava, da je ubil dotičnega. Kljub temu pa je oproščen brez obravnave. Država ne more dokazati, da je umorjeni človek sploh kdaj živel!

Ta enostavna dejstva tvorijo temelj enega najbolj čudnih morilnih slučajev, kar se jih je kdaj pripetilo v Chicagu. Sodnik, ki bi moral voditi obravnavo, je rekel:

— Jaz ne poznam nobenega sličnega morilnega primera v državi Illinois. Država nima nobenega dokaza, da je bil umorjeni Sperling sploh kdaj živ ali da je bilo truplo mrtvega moža truplo Sperlinga.

V kriminalni zgodovini države New York sta se pripetila le dva slučaja, ki sta bila vsaj nekoliko slična slučajem v Chicagu: soglasna z izjavo okrajnega pravdnika. Oba ta slučaja sta se tikala italijanske, pravzaprav sicilijske osvete ali vendette, v katerih so priče mirno zapustile deželo ali sploh vse trdovratno zaničale, iz strahu pred osveto tajnih italijanskih družb.

Newyorška slučaj pa sta slična chicaskemu le v par zunanjih značilnostih. Vsled tega je chicaski slučaj, ki se tiče smrti Samuela Sperlinga ter krivde Michaela Eulo popolnoma osamljen.

Vsaka stvar mora imeti svoj pričetek. Pred par leti je bil Mike Eulo dobro znan chicaski rokoborec. Izprva je bil amater v družbi Joe Burmana. Pozneje pa je postal profesionalen rokoborec, ki se je boril s številnimi dobrihmi borec svojega razreda. Imel je dosti pristašev in privrabil se je burnemu življenju rokoborcev. N pa bil določen za velike stvari. Po par sezajah uspeha in napredovanja se je pričel spoprijemati z možmi, ki so bili preveč prebrani in preveč močni zanj. Ob več kot eni priliki je bil grdo porazen. Nato ga je njegova ljubica pregovorila, naj pusti rokoborstvo ter prične delati, da se hosta mogla poročiti. Eulo se je umaknil, dobil službo privatnega šoferja ter se poročil.

Tedaj pa je stopil na pozornost neki Samuel Sperling iz New Yorka, ki je bil tudi šofer. Sperling in Eulo sta se seznanila ter postala dobra prijatelja. Sperling, ki ni bil stalen ter zanesljiv, je bil pogosto brez dela in jela. Eulo ga je povabil na svoj dom, mu dal sobo ter ga povabil, naj ostane, dokler ne bo dobil primerne službe. Predstavil ga je seveda tudi svoji mladi ženi.

Ali hočemo še nadalje razpustiti to povest? Možno, mlada žena in prijatelj v istem domu? Mlada Mrs. Eulo in Sperling sta postala prijatelja, preveč dobra prijatelja.

Nekega večera, ko je šel Mike Eulo mimo nekega zelo obljudega vogala v bližini svojega doma, ga je nekdo prijel za rokav ter potegnil v temo. Bil je to neki drugi šofer. Pričela sta govoriti v kratkih, besnih stavkih. Mike Eulo je kmalu stopil nazaj na svetlobo, poln srda in gneva. Odsel je domov, ter ni rekel ničesar svoji ženi ali svojem nezvestemu prijatelju.

V noči dne 23. oktobra 1922 je hodil ušeljen Eulo po tlaku na South Kedzie Avenue in Flornoy Street ter čakal ljudje, ki so prihajali mimo, zatopljeni v svoje lastne misli, so zapazili čudno vzemirjenje na temnem obrazu tega mladega moža, a šli so naprej, vsak svojo pot.

Samuel Sperling je stopil iz neke cenene restavracije, v kateri je bil zavil bomo večerjo. Odsel je po cesti navzdol ter vedel, da je življenje kljub vsemu vendarle sladko. Bil je reven, zapuščen, a za enkrat je bil sit, vsaj do naslednjega dne. Prišel je sanjati ter domneval, da ga čaka še sre-

ča, da bo mogoče postal bogat in ugleden kar preko noči.

Mike Eulo se je prikazal izza vogala. Oba človeka sta se ozrla drug v drugega ter se vzravnala. Par ostrih besed in strel iz revolverja. Sperling je stopil par korakov naprej, zavil proti postaji nadestne železnice ter o-mahnil mrtev na tla.

Eulo je pobegnil, nebrigač se za zmedo, ki je nastala. Strah in srd sta ga gnala naprej. Prvikrat je tedaj občutil strah pred krvavo kaznijo. V svojem sren pa je kljub vsemu občutil neke vrste zmagovalstva. Kar je storil, je storil v imenu moralnosti, — vzel je življenje onega, ki je oblatil njegovo ljubezen.

Postava se pa ne briga za take romantične sanje. Eulo se je po preteku enega tedna vrnil ter izročil policiji. Truplo mrtvega moža je identificiral njegov brat in pokopali so ga na nekem židovskem pokopališču. Številni so prišli, da identificirajo morileca, glede katerega ni bilo nobenega dvoma, kajti eden njegovih strelcov je nekoliko ranil nekega dekca: in ljudska množica si je dobro zapomnila napadalec. Obtožili so ga umora, zaprli v celico ter mu rekli, naj čaka na počasno delovanje pravice. Njegov slučaj je prišel na vrsto šele eno leto pozneje, tekot preteklega novembra.

Porota je bila hitro sestavljena in obravnava se je pričela. Zagovornik obtoženega je postopal zelo hladnokrvno. Rekel je, da je njegov klient umoril človeka, da pa je kljub temu nedolžen umora. Klient ni nikdar zaničal in tudi ne zanika sedaj, da je umrl dotični iz njegovih rok. Ravnil pa je v samo-obrambi, kajti ustrelil je dotičnega v obrambi svojega doma in svoje časti.

Državno pravdnistvo je pričelo nato nuditi svoje dokaze.

Naenkrat pa je stavil zagovornik svoj ugovor in sodnik je odložil. Država ni še dokazala, da je bil mož, omenjen v obtožnici re- uhit. Naveden je bil neki Samuel Sperling. Ali je morda kdo nazvoči, ki bi mogel izjaviti na temelju svojega popolnega in osebnega znanja, da je bil mrtvi mož ta omenjeni Sperling in nikdo drugi?

Nikogar ni bilo. Ta ali ona priča je izjavila, da je nakratko in mimogrede poznala človeka, imenovanega Sperling. Ko pa je prišlo do bistvene pričevarja, ni bilo mogoče najti nikogar, ki bi podal absolutno izjavo.

Ali more kaka priča pod prisogo izjaviti, da je ta Samuel Sperling živel v Chicagu? Ali ni bil mogoče kdo drugi in ne Sperling? Ali nista bila njegova ime in priimek le domnevi, katerih postava ne more priznati? Ali more kdo navzočih pričati, da je ta Samuel Sperling sploh kdaj živel na tem svetu?

Ne. V vsakem slučaju je prišel negativen odgovor.

Brat Sperlinga, ki bi mogel uveljaviti identičnost svojega brata in ki je to tudi storil takoj po umoru in pred pogrebom, je izginil ter se je domnevalo, da se mudi v Californiji. Tudi njegova mati je zapustila državo ter je ni bilo mogoče najti ali pa sama ni hotela vrniti. Kaj pa že na obtoženega, ki je bila vzrok cele afere? Ločila se je od svojega moža ter izginila.

— Vse zamen. V sodišču ni bilo mogoče napraviti prvega in temeljnega koraka v vsakem morilnem postopanju. Ni bilo mogoče ugotoviti takozvanega corpus delicti, predmeta zločina. Noben človek, katerega je imela država spraviti na lice mesta, ni hotel ali mogel izpovedati, da je bil mrtvi mož dotični, katerega je omenjala obtožnica. Morilec, ki je priznal svoje dejanje, so morali izpustiti in izločiti celo zadevo iz sodnijskega kolektorja. Seveda lahko Eulo zopet

aretirajo ter uvedejo proti njemu novo postopanje, kakorhitro bo dobila država v roke potrebne dokaze.

Brez dvoma je to najbolj čudni slučaj, kar se jih je kdaj pripetilo z ozirom na uporabo takozvanega corpus delicti. V zgodovini znanih angleških morilnih slučajev ne najdemo ničesar sličnega. Isto velja glede ameriških morilnih procesov, z izjemo dveh, katere smo omenili poprej.

Narava ugotovljenja takozvanega corpus delicti ima namen prepričati obsodbo človeka radi umora nekega drugega človeka ki je mogoče le neznankam izginil. Ta naprava ima namen prepričati zlorabo pravice v slučaju njih okolišnih dokazov.

Prvi človek v Jugoslaviji.

Bilo je pred mnogo tisoč let. V naši jugoslovanski domovini so živeli takrat ljudje, ki so bili še prav malo podobni današnjemu človeku. Niso imeli čela, imeli pa so gobec, četudi, le zmerno razvit. Oseane votline so bile velike in nad njimi so se vile bujne obrvi, kakor dve debeli pijavki. Bradja je bila še le v razvoju in tudi nogo so bile povsem ravne.

To so bili, kolikor je v znanstvenem svetu znano, prvi ljudje v današnji Jugoslaviji. Dotle so živeli morebiti poluljudje, nekaj prehod od opiece k človeku. Nekateri so morebiti imeli človeško lobanjo, a opicjo splošno čeljust. Ni nam znano, je-li so sploh znali govoriti, kuriti, izdelovati kako orodje. To pa so umeli ljudje, katere imamo v mislih tukaj. Kostni takih ljudi so našli v Jugoslaviji čamo v enem kraju — v Krapini, v hrvaškem Zagorju. Najdene kosti pripadajo večjemu številu oseb, vsaj desetorici, razne starosti, od 1. do 40. leta. Po številu jih je okoli 500. Je-li ta "krapinski človek" — kakor ga imenujejo v znanstvenem svetu — živel tudi v drugih krajih današnje Jugoslavije, doslej še ni dognano. Ostanke podobnih ljudi so pač našli in celo cele okostnjake.

Nekako živali podobnemu "krapinskemu človeku" so odgovarjale tudi njegove umne in duševne lastnosti in sposobnosti. Prehranjeval se je ta pračlovek z lovskim plenom; živinoreja in poljedelstvo mu je bila neznana. Ni si znal zgraditi niti najprostejše kolibe. Stanoval je v jamah in duplinah ali celo pod milim nebom. Poznal pa je ogenj. V Krapini, kjer so se našli ostanke pračloveka, so se našla tudi ognjišča s pepelom. Skoraj gotovo si je "krapinski človek" pripravil ogenj na ta način, da je suh les drgnil ob drugo drvo.

"Krapinski človek" je znal tudi izdelovati nekatere vrste orodja. Kovine ni poznal; za svoje orodje in orodje ni rabil ne bakra, ne železa. Niti iz ilovice si ni umel napraviti posode. Lončarstvo je bilo v oni davnini dobi popolnoma neznano. Gradivo, ki ga je rabil, mu je nudil les, kost, zlasti pa kamen. Predmeti, ki si jih je napravil iz lesa, so tekot pisločeti strotni; ohranili pa so se v Krapini iz one dobe številni predmeti iz kosti in kamna. Seveda je to orodje in orodje zelo

primitivno. Iz kosti, zlasti iz kosti bizona in rjavega medveda so se našle v Krapini sulice in sekire. Večinoma pa je "krapinski človek" izdeloval svoje orodje iz kamna. Zanimivo je, da ni znal izgladiti kamna ter mu dati potrebno obliko: ni ga znal zaščititi ali zaostriti. Kamenita doba je trajala mnogo tisoč let. Tekot časa je ta pračlovek izumil način, s katerim je kamen obdelal v toliko, da ga je lahko držal v roki ter ga uporabil za udarec in bodljaj. Tako so nastali nož, sveder, strugalnica in celo pila. Bili so še na nizki stopnji kulture.

Kakor vse kaže, je bil naš "krapinski človek" še ljudožer. Razne okoliščine govore za to, dokaz pa vendar le ni. Človeške kosti, ki so jih našli v Krapini, so večinoma razklane. Nobena lobanja, nobena čeljust ni cela. Kako naj si razlagamo to? Verjetno je, da se je "krapinski človek" hranil tudi s človeškim mesom. Znano pa ni, je-li so bile njegove žrtve traji ali tudi njegovi so-plemenjaki. To absolutno pomanjkanje pijetete napram mrtvim, ki se nahaja pri "krapinskem človeku", je tembolj čudno, ker se nekaterim njegovim sodobnikom v drugih deželah ne more odre-kati spoštovanja pokojnikov. Sicer je bil ljudožer tudi tedanji Belgijec a on je kosti človeka, katerega je pojedel, vsaj zakopal in pokril s kamenito ploščo. Francoz one dobe pa je pokopal razne predmete. Veroval je najbrže v življenje onkraj groba ter bil mnenja, da bo pokojnik potreboval te predmete na onem svetu.

Tako so v Franciji našli okostnjak šestnajstletnega mladeniča, ki je ležal z glavo na kupu kamena, ki mu je služilo za podglavje, a pod glavo je držal roko. Poleg njega je bilo kamenito orodje in sprazene bivolske kosti — skoraj gotovo ostanke hrane, ki so jo dali pokopniku za pot na drugi svet.

Življenje "krapinskega človeka" v oni dobi pač ni bilo lahko. Lov na živali, kakor sta jamski medved in nosorog, je gotovo težak poklic, združen z velikimi napori in nevarnostmi. Za tak lov je treba mnogo poguma, a tudi zvitosti. "Krapinski človek" je opazal, da ima nosorog zelo trdno spanje; ubijal ga je torej, kadar je spal. Zapazil je gotovo še neko drugo njegovo lastnost: du-

DVA NOVA KARDINALA.

Pred kratkim je imenoval papež dva nova kardinala in sicer Mgr. Aurelija Galli ter Evarista Lucidi. Kakšne narodnosti so ta dva nova cerkvena dostojanstvenika, skoraj ni treba omenjati.

hodi vodo pit vedno po isti poti. Nedvomno je torej na taki stezi izkopal jamo in jo pokril z zelenjamo, ga ni bilo težko ubiti s kamenjem.

"Krapinskemu človeku" so se na lovu dogajale tudi nesreče. Nekateremu je divja zverina odgriznila kos roke. Taki slučaji so bili pogosti. Iz kosti ki so se ohranile je tudi razvidno, da so ga trpinčile tudi razne bolezni. Nekaterim se je gnjnila kost, druge so boleli zobje. Sodeč po gotovih znakih, so nekateri paleolitski Krapinci trpeli na vnetju sklepov. Ta bolezen jih je napadala pač zaradi vlažnega stanovanja v jamah in duplinah. Vlažno stanovanje je škodovalo tudi temu krepkemu stavu, ki je živel v prosti naravi ter je bil vedno na čistem zraku in se preživljal z zdravim in preprosto hrano. Ista bolezen je v ostalem napadala tudi jamskega medveda.

A tudi življenje "krapinskega človeka" ni bilo brez vsake udobnosti. Med kostmi živali, ki so mu služile za hrano, se je našlo mnogo kosti mladitčev. Iz njih je bržčas srkal mozeg, bil je torej izbirčen v hrani; bil je gurman. Ker so se našle tudi sežgane kosti, je jasno, da mu ogenj ni služil samo za toploto, marveč je na ognju tudi evrl in pekel meso. Ni mu torej manjkalo udobnosti gastronskega značaja. Ne smemo pozabiti, da to udobnost tudi še danes visoko cenimo.

Naj končno še omenimo, da je človeško plemo, ki ima v "krapinskem človeku" svojega reprezentanta, v Evropi popolnoma izumrlo. O njem danes ni več sledu.

I. N.

Japonci abstinenti.

Japonsko društvo "Kinshu-Kai" šteje 200.000 članov, ki so se odrekli alkoholu in tobaku za vse življenje.

Dvajsetleten mladenič, ki kadil ali pije alkoholne pijače, je med Japonci velika reokost in ga smatrajo za izprijenega sina.

Starost svinčnika.

Nihče bi ne verjel, da je že več kot 500 let, odkar so ljudje pisali s svinčeno šibico, zasajeni v les. Pravi svinčnik je str komaj 260 let.

Leta 1663 so odkrili v Borrou dalu na Angleškem grafiti. Fabrovo tovarno, ki izdeluje svetovno znane svinčnike, so ustanovili leta 1760 na Norimberškem in Hardmutovo v Budjejevičah leta 1820.

Smrti radi davice nepotrebne.

Davica ali difterija je bila še do nedavna ena izmed najmojnejših otroških bolezni; stariši so bili v strahu pred njo. Moderno zdravoslovje pa je premagalo tudi to strahoto z iznajdbo leka, ki ga zovejo "Antitoksin". Kljub temu še precej otrok umira za to boleznijo. Dognano pa je, da splošno noben otrok ne bi umrl radi davice, ako bi že prvi dan boleznijo dobil primerno zdravniško oskrbo. Po mnenju znanega zdravstva nega komisarija države New York, Dr. Nicoll, število smrti radi davice se bo skrčilo na najmanjše, ko se bodo vsi stariši zavedali svoje odgovornosti, da pokličejo zdravnika takoj, čim kak njihov otrok trpi na grlu ali ga duši kašelj, in ko bo vsak zdravnik takoj dal bolniku antitoksin v zadostni količini, čim obstoji najmanjši sum, da ima otrok difterijo.

Zdravstveni ured newyorške države je dal preiskati prvih 500 slučajev smrti radi davice v letu 1923 in dognal, da visok odstotek izmed teh otrok je umrlo po nepotrebnem. Največji vzrok smrti radi davice je bila okoliščina, da se je zamudilo dati pravočasno zadostno dozo antitoksina. Ako bolnega otroka primerno preskrbijo s tem lekom takoj prvi dan boleznijo, ozdravitev je vedno gotova.

Izmed onih 500 slučajev so našli, da le 15krat v vsakih sto slučajih je bil zdravnik poklican takoj prvi dan in le v 32 slučajih za vsakih sto prvi ali drugi dan, tako da v več kot polovici vseh slučajev sploh ni bilo zdravniške oskrbe do tretjega dne ali še kasneje. To zamudo so seveda zakrivil stariši ali skrbniki.

Ali tudi zdravniki niso povsem brez krivde za zamudo v lečenju. To je razvidno iz dejstva, da v skoraj 40 odstotkih slučajev ni zdravnik dal antitoksina ob svojem prvem obisku in da v 11 odstotkih slučajev sploh ni bil predpisan nikak antitoksin. Taka zamuda je morda opravičljiva v nekaterih dvomljivih slučajih, ko zdravnik prvi dan boleznijo si ni še na jasnem glede bolezni in hoče čakati, dokler poročilo kakega laboratorija ne potrdi difterije. Ali da bi bila ta bolezen dvomljiva po prvem dnevu, je skrajno redka stvar. Vendarle se je zgodilo v 159 slučajih, da je zdravnik imel priliko pregledati bolnika še le drugi dan in vkljub temu čakal še en dan ali še več, predno je dal antitoksin. Taka zamuda po mnenju Dr. Roberta od zdravstvenega urada pa se sploh opravičiti ne da, ako je le najmanjši sum, da gre za difterijo.

Drug vzrok smrti je nezadostna količina antitoksina, dasi zdravnikova oskrba je bila pravočasna. Od 161 pacientov, izmed omenjenih 500 smrtnih slučajev dasi so jih zdravniški pregledali prvi drugi dan, je le v 57 slučajih bil dana primerna doza antitoksina. Dr. Roberts trdi, da za zdravljenje difterije treba vbrizgati antitoksin naravnost v žile ali globoko v mišice in ne le pod kožo. Učinek je potem štiri do desetkrat hitrejši.

Večina smrti je nastala radi zažutjenja ali srčnih komplikacij. Te in vse druge komplikacije difterije pa, kakor je dobro znano zdravnikom, se dajejo prepričati, ako se pravočasno vbrizga v bolnika zadostna količina antitoksina.

Koliko vzdrž človeški las.

V zgodovini čitamo, da so pri oblekanju mesta Kartage požrtvovalne žene žrtvovalle svoje lasse v obrambo domovine, t. j. za pletenje tetiv za strelne loke in za oblegovalne prače. Človeški las je nenavadno prožen. Poskus so dokazali, da vzdrž srednje močan ženski las 17 dkg. Na človeški glavi je približno 30.000 las. Ženski lasje bi torej prenesli težo 5000 kilogramov!

Vpliv solčnih žarkov na naše telo.

Naša telesna koža spreminja svojo barvo radi solčnih žarkov. Ljudje, katere solčni žarki le malo ali malokdaj osijajo, so navadno meščani, ki se le malo gibajo na prostem, rudarji dela- joči v temnih rudokopih in drugi ljudje, ki imajo svoje delo le v senenatih krajih. Ljudem, ki živijo na prostem, ki jih solnce skoraj ves dan obseva, se telesna koža vsled solčnih svetlobnih žarkov intenzivno pobarva; oni porjave in so zagorelega obraza, a to ne le na obrazu in rokah, namreč — sicer nekaj manj — tudi po telesu, katere dele pokriva oblika. Ta ogorelost pa se seasama zmanjša, in celo poneha, ako človek ni mnogo časa izpostavljen solčnim žarkom. Znano je, da prebivalci severnih polarnih krajev so malodeležni solčne svetlobe. Tam ne vidijo po več mesecev solca in jih obdaja temna noč, kajti le malo časa jim solnce sveti. Solnce jim pa nadomešča tako imenovana severna luč. Mnogokrat ta luč popolnoma razsvetljuje dolge noči teh žalostnih krajev. Včasih se vidi sij celo v naših krajih. V tamkajšnjih krajih postane ljudem noža zelenkasto rmena, ker jih solnce po več mesecev ne obseva. Take barve so Eskimci. Solčni žarki pa ne uplivajo kemično, le na naše golo telo, to je na obraz in roke, ampak na celo telo, kajti solčni žarki prodirajo tudi v našo obleko. To prodiranje je mnogo odvisno od debelosti in barve dotične obleke. Dr. Baubnov v Moskvi je napravil glede tega razne poizkušnje v higieničnem oziru. Vzel je slikarski (fotografski) papir, ki je za solčne žarke zelo občutljiv. Pokril je ta papir z raznim oblačilnim blagom in vse skupaj izpostavil solcu. Na vseh preparatih je bilo spoznati znak spremembe in sicer pri nekaterih preje, pri nekaterih kasneje in to močnejše ali šibkeje barvane znake. To je bilo odvisno od debelosti in tankosti blaga. Platno je kazalo največji uspeh, a najmanjši flanel. Ako je obleka iz barvane snovi, je bilo to odvisno od barve in debelosti blaga ali tkanine. Najbolj so ovirale prodiranje solčnih žarkov obleke temnih barv. Obleka temnih barv tedaj najbolj ovira prodiranje solčnih žarkov na naše telo in baš narobe. Taka obleka je najbolj primerna napram pobarvanju naše kože. Narava je gotovo dobro preskrbela, da imajo žla-vi živčice v gorki coni in baš tako taki ljudje tam živčici — za moreci — bolj temno pigmirano kožo, nego oni na severnih krajih. Dr. Hlebaikov je opazil, da roka zamorčeva, ki je bila več časa izpostavljena solčnim žarkom, ni baš tako trpela nego roka bolekožca, kajti roka belekožca je končno postala melurjasta.

V južni Evropi v vročih deželah bivajoči narodi Italijani, Španci, Portugizi, južni Francozi imajo temne in zagorele raze in temno pigvirano kožo, to je so temne črnkaste barve (kože) dočim so narodi bivajoči v severnih deželah bolj belkaste barve. V obeh omenjenih deželah — na severu in jugu je klima različna vsled solčnih žarkov. Dočim črnkaste ljudi s temnejšo kožo solnce le lahko in enakomerno porjavi, uplivajo solčni žarki na kožo belekožcev nepovoljno ali nezadostno, ako ne uporabljajo pogrinjala, solčnike ali druga sredstva. Koža postane rdečkasto-zagorela in dobi čestokrat solčne pege. Še večje posledice solčnih žarkov na kožo opazujemo v deželah vroče cone. V teh deželah se ljudje označenih dežel lažje aklimatizirajo, dočim blondisti narodi, kakor n. pr. Angleži v Indiji, se ne morejo aklimatizirati.

Krvoskronec in posilnik.

20. dec. popokodne se je vršila tajna obrednava proti zidarskemu pomočniku Ivanu Pečnikarju in Šmartna ob Savi, ki je izvršil nasilno delstvo nečistosti nad svojo lastno osemletno hčerko. Obsojen je bil na 5 let težke ječe.

Pisemskim potom.

Fr. Z.

Tisto sem vedel, da se da pisemskim potom naučiti francoski ali angleški ali katerikoli jezik. V knjigarnah prodajajo taka tiskana pisma in se naročijo nanja in kadar si jih zaporedno kupiš sto ali stopenjdvajset ali kolikor jih je za vsak jezik in si jih plačal, pa znaš francoski ali angleški ali karkoli in nazadnje se spričevalo dobiš, če plačaš takso in biljag.

To sem že vedel. Tega pa se mi ni sanjalo, da bi se dal človek lahko tudi obriti pisemskim potom. Resnično se mi ni sanjalo in gre gospodu Stipici Radiću priznanje in hvaležnost vsega civiliziranega sveta in še Vlaske ulice povrh. Kajti njegov zgled ustvarja nedogledne perspektive — jaz mislim, da to ni napačno rečeno, — drugače se lahko črta — in otvarja cilje in pota in smerne in smotre in svrhe in sploh.

Gospoda Stipica Radića jako čislam in je manjkalo le za las, da si nisem kupil razglednice z njegovo sliko — morebiti si jo še bom.

Gospod Stipica Radić je izumitelj. Izumil je človečansko mirotvorno republiko in sedaj sedi v Londonu ali kje in od tod piše v Zagreb. Ta pisma so natisnjena v "Slobodnem Domu", tako je ime listu, ki izhaja v Zagrebu, in je pismo sedaj že štirinadeset ali koliko. Kadar bo pisem sto ali stopenjdvajset, ne vem natanko, tačas bo človečanska mirotvorna republika gotova in jo bo imel vsak naročnik in bo tudi prejel potrdilo, da jo ima, ako ne bo z naročnino v zamudi.

Mislil, da zveštim in točnim naročnikom še treba ne bo, da pisma bero; lahko puste pisma nerazrežana in jih dajo potem vezati, kadar bodo vsa vkupe. — Pa jih lahko tudi sproti porablja in in vanje zavijajo kar koli, to ne škoduje človečanski mirotvorni republiko.

Ne bodo pa deležni one človečanske mirotvorne robe oni, ki niso resnični in plačujoči naročniki ali si so z naročnino v zamudi, in je ne bodo deležni, bogme! — pa če bi prav stanoval v Vlaske ulice in to je čisto poštna reč: red mora biti in je umazanost, sprejemati list in ga brati, plačevati pa ne. Kdor jo hoče, republiko, naj tudi stroške trpi zanj. — Stroški so itak skromni, komaj da krijejo papir.

Ustanovitev nove države pisemskim potom je sijajen izum. Gospodu Stipici je čestitati — upam, da je za izum že oglasil patent. Pa bi lahko po tem zgledu ustanovili svoje države komunisti in drugi separatisti, vsaka stranka za svoje naročnike, in bi lahko države živele druga poleg druge v isti zemlji, kakor v isti zemlji izhaja hkratu več novim — zmerjajo se druga drugo, žive pa le vse.

Zdi se mi, da je ta pot državne prevrata, kakršno je pokazal gospod Stipica, jako higijena. Če je vreme slabo, še v gostilni ni treba in piti in rovat, ampak si lahko v copatah in ti prinaša pismonoša oni človečanski mirotvorni izum na dom za peč, in ni nič pobijanja šip in kričanja in streljanja, kar živcem jako škoduje.

Potem pa še to: Ta pot s pismi je najcenejša. V naši zemlji se je razpasla navada: Kadar se kaka stvar stvori pa morajo biti ob otvoritvi bogati zakuski. Recimo: naše mesto bo skoro otvorilo dva nova zavoda za vsakdanjo človečansko potrebo, enega pri glavem kolodvoru, enega pri kavarni "Evropa" — že vem, otvoritev ne bo minila brez bogatih zakuskov. Ta navada je slaba in za službi ostro grajo. Jaz sploh nisem nikdar povabljen na otvoritev z zakuski, kvečjemu se me spomnijo h kakemu pogrebu, tam ni zakuskov — to ni prav!

Zakuski stanejo — gostje niso malo lačni in žejni, ki so vabljeni na take otvoritve. Pa če bi se človečanska birotvorna republika otvorila slavnostno, brez bogatih zakuskov tudi ne bi šlo — škoda za denar! Tako pa jih ne bo treba.

Z zadnjim pismom iz Londona bo prišlo potrdilo, da je republika sedaj otvorena in proti izkazu o plačani naročnini vsakemu na razpolago — pa bo stvar v redu.

Misel je resnično dobra in bi se morala država zanimati zanj in za njenega začetnika in ga primerno odlikovati in tudi pokopati ga na državne stroške, kadar bi si to želel.

Mene zob boli — morebiti se mi to pozna na pravopisu. Nerad hodim okoli zobozdravnikov, — ne vem, zakaj si ne bi dal zobu izdreti pisemskim potom, in bom lahko storil. Boleči zob je jako od vraga! Zato sem tudi osebo hvaležen gospodu Stipici, Bog ga živi! — in če bi imeli sedajle kozarce pri rokah, bi predlagal, da trčnem vsi na njegovo zdravje in vsak bi moral izpiti vse, da ne ostane ne za noht "šostarja" v kozarec. "Šostar" pravijo v Vlaske ulice ostanku in tam razumejo to reč in jo razumejo še dosti bolje kakor republiko.

Življenje na planetih.

Trije pogoji so potrebni, da na kakem svetovnem telesu more nastati življenje, ki je približno podobno življenju na naši zemlji: na planetu se temperatura ne sme preostoj izpreminjati, to je: mraz in gorkota na smeta prekoračiti mejne vrednosti približno sto stopinj; na planetu mora biti voda ali podobna rabljiva tekočina in manjkati ne sme ozračja, četudi je sestavljeno morebiti drugače kakor je naše.

Na Marsu vlada glede teh treh pogojev ugodna konjunkturna. Njegova temperatura je le za 8 stopinj nižja kakor povprečna temperatura naše zemlje; ozračje je ustaljeno in se nahaja na njem tudi nekaj vodi podobnega, ker dobiva v svoji zimski dobi na tečajih neke vrste ledenike, ki se spomladi stajajo in se pojavi sistem ravnih kanalov, ki kaže glede barve velike izpremembe. Tudi nastajajo izpremembe, ki jih smemo smatrati za sneži mež, ki v kratki dobi zopet preneha. Kanale je iz raznih razlogov smatrati kot umetne proizvode. Znanstveniki ob pisalni mihi sicer vztrajno zastopajo teorijo, da so to naravni pojavi (ledene razpoke itd.), kdor pa se je uporabi najboljših daljnogledov delj časa praktično bavil z astronomijo Marsa, prihaja do prepričanja, da so to umetni produkti, ki odvajajo tekočino, ki bi se spomladi odteka s pokrajino ob tečajih.

Slavni izumitelj radiotelegrafije je izjavil, da namerava v bližnji bodočnosti zgraditi tako ogromen aparat, da bodo električni valovi segali do posameznih zvezd. Ako so na teh zvezdah kakšni prebivalci in ako imajo morda tudi naši sosedji na daljnih svetovih že brezžične aparate, se bomo z njimi morebiti sporazumeli. Vprašanje je le, če bodo oni razumeli naša znamenja.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Hripavost

in kašelj sta zelo nevarna simptoma. Da preprečite težje posledice, vzemite

Severa's Cough Balsam,

ki prinaša zahtevano hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za zimske mesece.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Almanah za leto 1924

je natisnjen. Doba se po vseh lekarnah zastoji, ali pišite nam.

W. E. SEVERA CO., EDGAR RAPIDS, IOWA

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

VAŽNA SODNIJSKA ODLOČBA GLEDE KVOTE.

Zakon o kvoti določa, da nekatere vrste izotomcev smejo biti pripuščene v Zdržene države tudi potem, ko je kvota izrpana. Te vrste so: izotomci ki se vračajo v Zdržene države po začasnem obisku v starem kraju, nadalje gledalci igralci, umetniki, predavatelji, bolničarke, duhovniki vsakršne veroizpovedi, vseučilišni profesorji, učenjaki, kakor tudi hišni sluge in dekle, ki so bili že poprej v službi osebe, v spremstvu katere oziroma h kateri prihajajo.

Dosadaj so priseljeniške oblasti tolažile to določbo zakona v tem zmislu, da le zgoraj navedene osebe smejo prihajati tudi potem, ko je kvota izrpana, da pa njihove žene in otroci niso izzeti iz kvote. Radi tega izotomec, ki je šel na obisk v stari kraj, se je smel povrtni tekem šestih mesecev brez oziroma na kvoto, ni pa smel privedi v Ameriko svojo v starem kraju živečo ženo ali otroke, razen ako je bila kvota za iste še vedno odprta.

Sedaj pa je v neki sodni pravi sodišče razsodilo, da tudi žene in otroci teh izotomcev morajo biti pripuščeni tudi potem, ko je kvota izrpana.

Generalni priseljeniški komisar, W. W. Husband, je radi tega izdal naredbu, glasom katere naj priseljeniške oblasti priznajo ženam in otrokom onih izotomcev, ki so izzeti iz kvote, iste pred-

pravice, kot njihovim možem oziroma očetom. Ista izjema velja tudi za soproge oziroma otroke ameriških državljanov.

"Proti sodnijski odločbi" — pravi Mr. Husband v svojem navodilu — "na katero se naslanja ta odredba, je bil vložen priziv na Vrhovno sodišče Združenih držav, in to sodišče ugotovi, da izreči svojo končno razsodbo. Ako razveljavi odločbo nižjega sodišča, se gori omenjena odredba se veda preklicuje."

Iz tega je razvidno, da gre še vedno le za začasno odredbo. Dokler pa Vrhovno sodišče ne razveljavi odločbo nižjega sodišča, bodo vsi priseljenici, ki se vračajo iz starega kraja po začasnem obisku, smeli privedi s seboj svojo ženo in otroke, da da bi se jim treb brigati za kvoto. Isto velja glede drugih vrst priseljenec, izzetih iz kvote. Priseljeniške oblasti imajo navodilo, da jih pripuščajo, ako drugače odgovarjajo splošnim priseljeniškim predpisom.

Na nikak način pa ni svetovnjak nikomur, naj se spravi na pot, zaupajoč, da bo ta odredba zanj veljala. Vrhovno sodišče ugotovne danes ali jutri razveljaviti gori omenjeno sodnijsko odločbo. Ako se to zgodi, bo nova odredba takoj preklicana. Radi tega je najboljše počakati na končno odločitev Vrhovnega sodišča.

Izpred ljubljanske porote.

Dober plen malopridneža.

Pred porotniki se je zagovarjal 26letni krojaški pomočnik O. Vovk, pristojen v Mislinje. Dne 9. septembra se je Vovk potepal po Garčarevu in ga je pot nanesla tudi k bajti Franceta Rupnika, ki leži že na italijanskem ozemlju. Ker ni bilo nikogar doma, se je splazil v hišo in ukradel moško obleko in nekaj perila. Nato je odšel v gozd, kjer je odvrnil svoje cape in oblekel ukradeno obleko. Ko je preiskal žep, je na svojo začudenje našel v njem 96 bankovcev po 100 dinarjev in 100 italijanskih lir. Pobegnil je hitro v Jugoslavijo in se odpejal v Ljubljano, kjer je veseljačil v družbi natakarije. Nastopal je povsod zelo kavalirsko. Končno je postala najj pozorna policija in ga je odvedla v zapor. Po daljšem zasliševanju je takrat priznal, odkod izvira njegovo blagostanje. Vovk pa ima na vesti še drugo tatvino. Meseca julija je namreč ob priliki skupnega prenočevanja v nekem skednju v celjski okolici ukradel svojega tovariša usnjarskega vajenca Vinka Straška.

Porotniki so vprašanje glede krivde tatvine na škodo Franceta Rupnika potrdili soglasno, vendar z ugotovitvijo vrednosti pod 40 tisoč kron, zanikali soglasno vprašanje tatvine obleke Vinka Straška, potrdili pa soglasno tudi vprašanje glede krivde vlačuga, najkar je bil Vovk obsojen na 10 mesecev težke ječe.

Nepoboljšljivi umovci.

18letni delavec Josip Petrič iz Sv. Jurija na Dolenjskem je 13. junija pobegnil iz ječe. Komaj je bil na prostem, že so ga zopet pričeli srbeti prsti. Posetil je najprej svojega svaka Ivana Princa v Pičavi Gorici in mu za razne usluge izmaknil za 8000 kron dragoceno sti. Nato se je vrnil v Ljubljano in ukradel vse, kar mu je prišlo pod roko. Dne 6. avgusta je vzel Francetu Japlju kolo, nekaj dni kasneje pa Josipu Bukovcu in njegovemu stražniku Ivanu Švabu. S leson se je odpejal v Spodnjo Šiško in vzel mimogrede natakariji Mariji Šmota "Pri Raci" 9000 K. Oprezoval je tudi po Vodmatu in ukradel skupno s 17letnim Ladislavom Žibertom tovarnarju Adolfu Mergenthalerju 23 konjskih in eno krajvo kožo. Dne 21. avgusta je vlomil v stanovanje Gabriela Mašneca, se oblekel v njegovo obleko in mu odnesel povrh še jahalne hlače. Čez nekaj dni je na govoril Žiberta, naj vlomil v drugo

vino pohištva Ivana Černeta na Dunajski cesti. Žibert je to tudi storil in ukradel iz zaklenjene bagajne 32.730 kron. Z denarjem sta se nepridiprava odpejala v Zagreb in se zabavala z zloglasnimi ženskami. V Zagrebu je Petrič ukradel celo svojega tatinskega tovariša Žiberta in mu odnesel 1600 kron.

Porotniki so potrdili vsa vprašanja glede tatvine, nakar je bil Josip Petrič obsojen na dve in pol leta težke ječe.

Uboj v Cerknici.

Dopolnarske razprave 20. dec. se je udeležilo tudi okoli 60 slušateljev juridične fakultete pod vodstvom profesorja dr. Dolence. Na zatožni klopi je bil 72letni starček Jožef Lončar, ki je v pijanosti zaklal 22letnega Antona Šviglija. Lončar je dne 26. novembra v družbi Franceta Kebeta in Antona Šviglija popaval. Močno vinen se je vračal zvečer domov. Med potjo mu je Šviglij v šali vzel hlebec kruha, zaradi katerega se je kasneje vnel usodopolni prepri, tokom katerega je starec sunil mladeniča z nožem v prsi, mu pradel prsi koš in ranil tudi sree. Šviglij je dva dni kasneje umrl v sled izkrvavitve. Po izpovedi zdravniškega izvedenca dr. Novaka, ki je pokojnika raztelesil, je bila tudi takojšnja zdravniška pomoč brez pomena, ker je bila ranjena srčna žila. Dr. Novak je pokazal porotnikom pripravljeno pokojnikovo sree. Lončar je skesano priznal dejanje, izjavil pa je, da se vsled pijanosti svojega dejanja sploh ni zavedal.

Porotniki so zanikali vprašanje glede umora, potrdili pa soglasno, da je Lončar izvršil dejanje, o katerem je vedel, da ima lahko smrtno posledico, nakar je bil Lončar obsojen na 3 mesece strogega zapora, katerega bo odsedel na lastno prošnjo v Cerknici.

DR. LORENZ

642 Penn. Ave., PITTSBURGH, PA.

EDWIN SLOVENSKO GOVORNIŠKO ZDRUŽENJE

SLOVENSKO GOVORNIŠKO ZDRUŽENJE

Največje zdravilo za vsa bolezen, ki jo povzroča nezdrav življenjski slog. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

ROYAL MAIL

Pooblašena, narodna črta od jugoslovanske vlade. Neposredna služba med New Yorkom in Hamburgom.

Cherbourg in Southamptonom.

"OHIO" "ORBITA"

Ti parniki so v vseh ostrih novih in modernih. Približno 20 prekomorskih parnikov ter so glavni vladni vojni pri- vlačeni naprav, izborne službe, in kar je najvažnejše vladno udobnost.

Udijni strošci nosijo na bele poročene nize dobre, okusne in sadne obide. Puseba, potnost je posvečena tenaskim in otrokom.

Za podrobnosti vprašajte agenta v vašem mestu ali pa pri:

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

25 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Jugoslavija irredenta.

Samomor živno bolnega.

Brivce Galante v Trstu, ki je bil že dalje časa močno živno bolan, je skočil skozi okno svojega stanovanja v tretjem nadstropju na cesto in obležal mrtve.

Zadavljen novorojenček.

Na Silvestrovo sta našla dva otročka v veži neke hiše v Trstu truplo novorojenčka moškega spola. Dignalo se je, da je bilo dete zadavljeno takoj po rojstvu. Policija išče brezsrčno mater.

Začetne osnovne šole v Italiji.

Naši bratje v Julijski Krajini se bavijo z vprašanjem snovanja zasednih slovenskih ljudskih šol. Tako avstrijski kakor tudi italijanski šolski zakoni predvidevajo domačo vzgojo in ji ne delajo težke. V italijanskem šolskem zakonu je izrečno rečeno, da je stariščen in vsem, ki odgovorno nadzorujejo otroke, dano na popolno svobodo, da pouk elementarnih šol dajejo svojim varovancem na način, ki se jim zdi najprimernejši. Kar se tiče zasebnih šol, je po stari avstrijski naredbi smatrati zasebno šolo kot obstoječo tedaj, če se poučujejo v nji skupno več nego trije otroci.

Ali ste debeli? Samo poskušajte to.

Tisočeri debeli ljudje so postali tanki, sledi naročil zdravnik, ki je priporočil Marmola. Predpise Tablete (Marmola Prescription Tablets) te neškodljive male uničevalce maščob, napravljene po slavnem Marmola P. Edipse (Marmola Prescription). Če ste debeli, ne čakajte. Pojdite k lekarnarju in za en dolar, toliko stane po vsem svetu, vam da svojih tab. Ce hočete, jih pa lahko tudi dobite, ako pošljete to ceno na Marmola Company, 684 Garfield Bldg., Detroit, Mich. Hujšanje sta no in lahko brez strupenih zdravil, ali stradanja ter ne puščajo slabih učinkov. —Advt.

POZOR, SLOV. GOZDARJI!

Potrebujemo petdeset dobrih slovenskih tesencev za delati železnične vezi (Railroad Ties), kakor tudi podpore za premočve jame (Mine Posts). Kdor Slovencev želi delo dobiti, naj sem pride in, če mogoče, prinese plankoč s seboj. To delo se bo pričelo prvega februarja. Prični delavci lahko tukaj lepe denarje zaslužijo, postopacev pa ne maramo. Dobra hrana in čista kempa pri Babcock Lumber and Boom Co. na Davis, W. Va. Ko pridete sem, pojdite naravnost na Babcock Lumber Co. Office, katerega je nasproti železnične postaje (Depot) in vas bodo precej v Cross Ties Camp poslali. Vprašajte za Mr. Osborne ali pa Mr. Fred. Vierung, superintendenta Babcock Lumber and Boom Company, Davis, W. Va. (19-1-2)

POZOR, SLOV. DEVARJI!

Dogarjem, posebno pa onim, ki so že delali tamo, naznanjam, da sem kupil 18 tisoč akrov dobrega gozda. Zaslužiti se zamore 8 do 12 dolarjev na dan. Gozd je na visokem kraju. Dela je za 6 let. Onem, ki želi dobro zaslužiti, se nudi najboljša prilika. Ne odlašajte! — B. Krulic, Rocky Ford, Georgia. (19-25-1)

MOŠKI Zaščita se proti sifilis. SANYKIT. Nalivno ali najboljšo različico. PREPARED BY SANYKIT. Velika tuba: \$1.00. Mala tuba: \$0.50. Sanykit, Inc., Dept. B, 35 Beekman St., New York. Pišite za okoliščine.

DR. LORENZ. 642 Penn. Ave., PITTSBURGH, PA. EDWIN SLOVENSKO GOVORNIŠKO ZDRUŽENJE. SLOVENSKO GOVORNIŠKO ZDRUŽENJE. Največje zdravilo za vsa bolezen, ki jo povzroča nezdrav življenjski slog. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo. Zdravilo, ki ga vsi poznajo, ki ga vsi cenijo, ki ga vsi uporabljajo.

Kretanje parnikov - Shipping News

22. januarja:	Darlington, Bremen.	7. februarja:	America, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
23. januarja:	Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.	9. februarja:	New Amsterdam, Boulogne.
24. januarja:	Deutschland, Hamburg.	14. februarja:	Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
25. januarja:	Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne; York, Bremen.	16. februarja:	Berengaria, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Duilo, Genoa.
29. januarja:	Colombo, Genoa.	20. februarja:	Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg.
30. januarja:	Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.	21. februarja:	Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg.
11. januarja:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.	23. februarja:	Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Mongalia, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.
2. februarja:	La Savoie, Havre; Majestic, Cherbourg.	27. februarja:	Suffren, Havre; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.
5. februarja:	Canopic, Cherbourg in Hamburg.	28. februarja:	America, Genoa.
6. februarja:	Paris, Havre; Orinda, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.	1. marca:	Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

UNITED AMERICAN LINES (HARRIMAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG-AMERICAN LINE. Najkrajša pot v vse dele JUGOSLAVIJE. Odputja vsak teden z našimi razkošnimi parniki. RESOLUTE RELIANCE. ALBERT BALLIN DEUTSCHLAND. Parniki s 1, 2 in 3 razredom in znači "Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" in "Westphalia" s kablinami in 3 razredom. THURINGIA — 24. jan. 25. febr. uspešna, udobna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori. UNITED AMERICAN LINES. 39 Broadway, New York. Ali pooblašeni krajevni zastopniki.

COSULICH LINE. Naravnost v Jugoslavijo. Edino direktno spomladno odputje. Otrivna vožnja znanca. Presidente Wilson — 11. mar. 3. maja. Martha Washington — 26. mar. 14. maj. V Dubrovnik ali Trst. Zeleni na v notranji smerni. Vsebnih višev. Vprašajte pri bližnjem agentu ali pri PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

HOLLAND AMERICA LINE. Kratka in direktna črta preko Rotterdamu za iz vseh strani JUGOSLAVIJE. Nedeljska odputja. Največje udobnosti. Mi vam bomo preskrbeli potrebne listine (affidavit za pridržanje). Naši uradniki se brigajo za vse ter vse urede za potnika, dokler ne dospo na določeno mesto. Cene in seznam odputev se pošlje vsakomur na zahtevo. Za prostore na parnikih in vse podrobnosti pišite lokalnemu agentu ali na na HOLLAND AMERICA LINE. 24 State Street New York.

SLOVENSKO-HRVATSKO-AMERIŠKI KLUB. Na Virginia, Minn., so začeli organizirati Slovensko-Hrvatsko-Ameriški Klub. Prihodnja seja bo v kratkem. Podrobnosti sledi. (18-21-1) Odbor.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni.

Kako sem se jaz ilkal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1, 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.00.

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70.

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljene ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50.

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .30.

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodostavljene. Vsebuje 239 strani, .60.

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med kršćanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .40.

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. Vsebuje 231 strani, .50.

Jernač Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve znameniti povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .40.

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Senoa. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na si otaki, na delu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili soper prevzetne graščake in junake umirali mučeniške smrti. Vsebuje 379 strani, .70.

POŠTNA PROSTA "GLAS NARODA" 82 Cortlandt St., New York

GOSPICA MALA

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

9

(Nadaljevanje.)

Toda gospica Mala je ni hotela sprejeti. Spodaj je pustila karto ter zapisala nanjo s svinčnikom naslednje besede:

— Pristrčno se vam zahvaljujem za vse, kar ste storili za mojega sina. Žal mi je, da vas nisem dobila doma.

Poznalo se je, da so bile te besede pisane s tresočo roko.

Katarinec je nestrpno čakala delavce. Kmalu so začeli prihajati z Dinana. Z dolgiimi drogmi so podprli stolp, ki se je bil že precej nagnil. Sklenili so stolp naprej podreti.

Gospod Lerose je ostal štirindvajset ur v gradu. Vrnil se je v London ter začel znova špekulirati.

Najprej je mislila oditi za par tednov s svojim očetom, da bi je ne razburjal ropot zidarjev in tesarjev, pa se je premislila ter ostala.

Hotela je vedeti, kaj bodo rekli "ljudje". Hotela je uživati nad obupom matere in sina, kajti vest, da podirajo grad, ju bo brezdvoja spravila v obup.

One sobe, katere je dala preurediti za svoje stanovanje, se se nahajale v drugem koncu. Delavcem je naročila, naj prično delati šele zjutraj ob osmih.

Novica da bodo podrlili grad, je povzročila veliko senzacijo po vsej okolici. Noprestano je bila na dvorišču gruča ljudi, ki so opazovali ruševje se stolp.

Stari oskrbnik je bil podoben preplašeni živali. Kot da bi bil brez glave je begal semintja.

Nekega večera je rekel svoji gospodinjici:

— Torej boste res dali podreti ves grad, gospodična?

— Da, prijatelj moj. Ali vas to jako zanima?

— Mene osebno ne zanima. Toda, ker je zidovje še precej močno, sem si mislil...

— Kaj ste mislili?

— O, nič. Vi že morate vedeti kaj delate.

— Da, zdi se mi, da vem, kaj delam.

Ob neki drugi priliki je rekel:

— Gospodična, ali boste res samo vsled tega podrlili grad, da bo ste napravili svetličenjak na njegovem mestu?

— Že mogoče. Ne vem zagotovo. — Ali vam in povolji, Bluden?

— Meni je navsezadnje vseno. Toda to podnebje ni posebnopriljavno, da bi uspevale rože v njem. Sicer je pa vaša volja vaš svet gospodična.

— Prav imate, moj prijatelj.

Sčasoma ni imela gospica Mala nobenega prijatelja več. Na cesti je ni nihče več pozdravil. Vsak se je zaničljivo obrnil od nje.

Sicer je pa ni dosti brigalo, kaj mislijo ljudje o nji in njenih načrtih.

Neizmerno rada bi pa vedela, kakšen vtis je napravilo podiranje na ljudi, živeči v bližnji pristavi, na družino Plesan.

Večkrat se je približala mali hišici, pri tem pa ni nikdar stopila s svojega sveta.

Toda, kadarkoli je bila v isti bližini, vedno se ji je zdelo, da hiša kot izmrla. Nikjer ni bilo nobenega znamenja kaknega življenja.

Nekega dne se ji je pa zdelo, da vidi pri železni ograji moško postav. Vzela je daljnogled ter se prepričala, da je bil Albert de Plesan.

Njegove oči so bile uprte v napol podrt stolp.

Bil je bled kot smrt.

— Trpíš, kaj ne, moj dragi — je mrmrala Katarinec. — Le samemu sebi pripiši. Vbodoče pa najemaj posle, ki bodo bolj ugodni.

Navsezadnje se ji je pa mladenič vseeno malo smilil. Pa kaj se hoče. Stara dekla jo je preveč razžalila. Vse bi ji lahko rekla, le njene male postavbe bi ji ne smela očitati.

Stolp so podrlili do polovice. Obstajal je iz velikih skal, katere je bilo le težko premikati.

— Zid pa drži, kaj? — je vpraševal stari Bluden delavec. — Danes ne zidajo več tako močno. Bomo videli, kakšno bo novo poslopje.

Stari Bluden je bil vedno bolj zamišljen in vedno bolj čemiren. Niti jesti in piti ni mogel tako kot ponavadi. Poslom ni nikdar več povedal kake vesele zgodbe.

Nekega dne je šel k gospici Mali ter ji rekel pontžno: — Gospodična, ali veste, da je gospod de Plesan zbolel?

— Ne, tega pa ne vem. Ali je že dolgo časa?

— Predvčerajšnjim je zbolel. V postelji leži.

— Žal mi je. Ubogi gospod. Kaj mu pa je? Ali ima mogoče influenza?

— Ne, gospodična.

— Kaj mu pa je?

— Onemu, ki ga pozna, je lahko uginiti... Toda te stvari ne zanimajo gospodične... Ali ni res?

Katarinec je uganila cilj Bludenovega namigavanja.

Kljub temu jo je pa zapelo pri sreči, ko je izvedela, da je Albert de Plesan bolan.

Ali niti nekaj strašnega? Morda bo vsled žalosti celo umrl, če bo dala podreti grad do tal? Ni bilo pošteno, da je živjela tako mlačevanje. On ji ni pravzaprav ničesar žalostnega storil. Celo uljuden je bil z njo in hvaležen je bil. Tudi njegova mati je prišla osebno v grad.

Samo zastran besed tiste nesrečne in nesramne Marjane je zapovedala podreti grad.

— To pa res nisem lepo storila — si je očitala gospica Mala — Vsak udarec s kladivom, ki pade po tem zidovju, je pravzaprav namenjen Plesanovi družini.

Toda, kaj naj stori? Ali naj pošlje delavce domov? Kaj si bo do mislila o nji? Sprva je rekla, da bo grad popravila. Potem je rekla, da ga bo porušila. In sedaj naj reče, da ga bo zopet porušila? To bi bilo res preveč vnetjaško.

— Zakaj si tako slaba, Katarinec? — ji je očitala vest. — Zakaj hočeš spraviti tega mladeniča v obup? Saj vendar veš, da ga boš usmrtila, če mu boš dala porušiti rodni dom. On je nedolžen. Popravi svojo storjeno krivico.

Odločno je vztrajala svojo glavico ter odšla iz hiše.

Stopila je k delavcem rekoč: — Dobri moji ljudje prosim vas, prenehajte z delom.

— Zelo radi, gospodična. Ali preveč ropotamo?

(Dolje prihodnjik.)

Francija ima novega pretendenta.

Novo burbonsko gibanje se oaredotočuje krog priprostege nizozemskega podanika, unuka Naundorfa, ki je trdil, da je bil Ludovik XVII.

Za kulisami evropske diplomatske pozornice se je vprizorilo novo verzijo stare igre, s katero se bo mogoče še enkrat pečal svet. Glavni igralec v tej stranski igri je priprosti nizozemski podanik, ki imenuje samega sebe Ludovika, princea Burbonskega, unuka slavnega Charlesa Louisa Naundorfa, pretendenta za francoski prestol, ki se je pred več kot sto leti proglasil kraljem Francije in Navare, z imenom Ludovik XVII. Dandanes pa so stopili v povest novi elementi, kojih glavni je bilo priznanje naslova "prince burbonski" od strani papeža, ki je pred manj kot enim mesecem dovolil sedanjemu pretendentu privatno avdienco.

Nizozemska vlada, ki je vedno priznavala pravico starejšega Naundorfa do naslova "kralj Francije, Ludovik XVII.", a ni hotela izročiti dokumentov, na katere je temeljila svoje naziranje, je sklenila sedaj, da je prišel čas za pojasnitev skrivnosti. Otvorila je svoje oficijelne, neobjavljene rekorde unuku Naundorfa.

Francoska vlada, ki ni hotela leta 1914 dovoliti francoskega državljanstva domnevanemu unuku Ludovika XVII., je dovolila sedaj potne listine hčerki Ludovika, princea Burbonskega da naprosi za francosko državljanstvo pod imenom princesinje Madelaine de Bourbon.

Kaj pa pomenja vse to? Ali bomo zopet čuli pretresljivi krik "Vive le Roi" v vrtovih Tuilerij ter ob vhodih v palače Fontaineau in Versailles ko se bo pozazala kraljeva družba v javnosti, kot koncem osemnajstega stoletja?

Neki poročevalec newyorškega Heraldja je prvi izsledil obstoj nove burbonske gibanja in ptevilnih težkočah je našel tudi Ludovika, princea Burbonskega, francoskega pretendenta ter njegovo hčerko, princesinjo Madeleine, ki živi povsem mirno v mestu Sannois, nekako deset milj zven Pariza.

Prinč je ravnokar izdal svojo proklamacijo na francoski narod, v kateri ga poziva na orožje proti republikanskemu režimu. Njegovo stališče pa je bilo še nadalje ojačeno, ko ga je sprejel papež v Vatikanu.

Čeprav slep tekom zadnjih šestih let, kar je posledica prenaporne pisanja, je prinč Ludovik duševno popolnoma zdrav in kot vedno navdušen za burbonizem ter poln zappanja da bo njegova stvar končno zmagala.

— Žal mi je za vas, — so bile prve besede papeža, ko je stopil v sobo, a žalibog smo dandanes vsi slepi.

To slepoto pa hoče mož, ki se imenuje Ludovik, princea Burbonskega, ozdraviti s pomočjo porvratka k skoro absolutnemu monarhičnemu sistemu, na katerem je temeljila slava Francije tekom desetih stoletij. Njegov program je pripravljen. To je pustljiv program brez nasilja, poln obzirnosti za padle sovražnike ter konstruktivne politike napram bolj naprednim narodom sveta. Priznava pa, da se morajo boljši elementi Francije združiti pod njegovim praporom, ne pa pod praporom Orleanscev, če hoče izvesti svoj načrt v teku par mesecev ali par let, ki so mu še ostala, da izvede svoje življensko delo.

Njegovi nasprotniki trdijo, da je bil prvotni Naundorf sin nekakega nemškega kovača in mesto da bi bil Ludovik XVII., je bil na vaden pustolovski urar ter pravljalec pištol. Naundorfa r podprle visoke osebe na Holandskem in v Angliji in tudi v Franciji, vključno francoske kraljevske družine, ki ga je formalno priznala kot Ludovika XVII. ter si zaman prizadevala arhivirati

NIC DENARJA VNAPREJ!

Poslajte samo kupon—niti enega centa sedaj—in Hartman, največje podjetje za hišno opremo na svetu, vam bo poslal ter plačal prevozne stroške, ta čudovit pristen Wallace posrebrnen set; sestojec iz 7-kosov. Ko pride blago, plačate prvi obrok, samo \$2.00 in sicer samo na posrebrnen set.

Vaša začetnica na vsakem kosu. -- Krasen "Briar Rose" vzorec.

Zagotovljena posebnost! Set, katerega se boste pri vseh prilikah s ponosom posluževali. Vi veste, kaj pomeni ime WALLACE na srebrnini. Kakovost izdelave tega produkta je najboljša. Krasen "Briar Rose" vzorec je najbolj znan. Zgornji set je popolnoma nov, posrebrnen, garantiran za deset let. 32 kosov — 12 čajnih žlic, 6 žlic, 6 nožev, 6 vilic, 1 nož za maslo, 1 žlica za sladkor. Ko dobite, natančno preiščite. Oglejte si krasno izdelavo. Niti dražji srebrni seti niso lepši.

ZASTONJ RAZPRODAJNI CENIK

Najbolj popolna knjiga svoje vrste, kar jih je kdaj izšlo. Nad 200 strani (68 v barvah) največjih svetovnih razprodaj pohištva, preprog, šivalnih strojev, srebrnine, farmake, potrebnosti, itd. vse po izbranih mesečnih pogodbah in na 30 dnevno brezplačno poskušanje.

Brezplačni darovi.

Ta knjiga pojasnjuje Hartmanov čudovit darilni načrt raznih krasnih predmetov, stekla, posode, srebrnine, tonetnih setov, zlatnine, prtorid, čisto BREZPLAČNO z nakupom. Cenik dobite po pošti.

"Naj Hartman opremi vaše gnezdo"

Lastniki tega lista vedo, da je vsako Hartmanovogotovilo resnično ter garancirajo vaše zadovoljstvo.

HARTMAN FURNITURE & CARPET CO.

Dept. 6219 Copyright, 1923, by Chicago, Illinois Hartman's, Chicago

Največje podjetje za domačo opremo na svetu.

sestaneke z njegovo sestro, vojvodinjo de Angouleme. Soglasno z njegovo povestjo ni bil umorjen v Temple, pač pa so nekega drugega dečka oblekli v njegovo obleko, dočim so njega samega odvedli v Vendee, na dom neke prijateljske družine. Ko je Francija počasi postala republikanska, je bil poslan k prijateljem v Rimu in predstavljen je bil papežu Piju VI. pod imenom Charlot. Italijanska vlada ima dokumente skrajne važnosti glede njegove identičnosti in ti dokumenti bodo kmalu objavljeni, na temelju obiska Ludovika v Rimu.

Ta domnevani sin Ludovika XVI. je prišel nato v Nemčijo in pozneje na Holandsko in v Francijo, kjer je trdil, da je sin umorjenega kralja Pridobil si je dosti pristašev, ki so trdno uverjeni, da je edini, ki je imel resnično pravico do francoskega prestola.

Sedanji Ludovik, unuk tega moža, ki živi v Sannois s svojo hčerko, je isto tako trdno prepričan, da ima izključno pravico do francoskega prestola in v tem svojem prepričanju je izdal manifest na francoski narod.

Ni sicer dosti vrjetno, da bi si mogel pridobiti toliko pristašev da bi bilo mogoče strmoglaviti republikanski režim, a na svetu so se pripetile še dosti bolj nevrjetne stvari kot je to, posebno med Francozi, ki so znani radi svoje omahljivosti glede oblike

Rada bi izvedela za svoja brata IGNACIA in FRANKA MIKLIC, doma iz Drage pri Kočevju. Prosim rojake, če kateri vé za njun naslov, da mi blagovoli naznavoriti, za kar se že vnaprej zahvaljujem; ako pa sama čitata te vrstice, naj se takoj javita svoji sestri: Miss Aloysia Miklič, Box 3, Cairnbrook, Somerset Co., Pa. (18-19-1)

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

ren set. Za zajtrkovalni set ni treba nič plačati—je zastoj. Imate oba seta 30 dni na prosti poskušnji, in če niste popolnoma zadovoljni, pošljite obe nazaj, in mi vam bomo vrnili vaš denar ter plačali prevozne stroške. Če hočete obdržati posrebrnen set, plačajte vsak mesec nekaj. Zajtrkovalni set naj vam bo kot darilo od Hartmana.

Ta presenetljiva ponudba dokazuje, da da Hartman najbolj ugodne pogoje na svetu ter največjo vrednost dobrega blaga. Ne pošljite denarja z naročilom. Ne plačujte ničesar za zajtrkovalni set. Če se po 30 dneh odločite obdržati ga, plačate nekoliko vsak mesec.

Naročilo št. 317FMA39. Cena za posrebrnen set \$9.85. Nič denarja vnaprejš \$2 ob sprejemu. Ostanek \$1.50 mesečno. Zajtrkovalni set 7 kosov brezplačno.

Poslajte kupon sedaj!

HARTMAN FURNITURE & CARPET CO. Chicago, Illinois

Dept. 6219 Copyright, 1923, by Chicago, Illinois Hartman's, Chicago

Največje podjetje za domačo opremo na svetu.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA

SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovanja izdaja.

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St.

New York City, N. Y.

Vsak pevec bi moral imeti

novi izdajo

"PESMARICA GLAZBENIH MATICE"

Za štiri moške glasove

Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovejših pesmi z notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

VAŽNO!

Ta set je pristno posrebrnen ter garantiran za 10 let. Čuvajte se ceninih ponaredov!

ZASTONJ ZAJTRKOVALNI SET 7 KOSOV

Za ta priložen zajtrkovalni set 7 kosov ni treba plačati niti enega centa. Dobite ga brezplačno s srebrnim setom Hartmanov. Zar Vsebuje 33-imi prihi in 6 12 inčnih prihi. Vse iz znane "Indian Head" platna. Čipkasti barvni robovi, kar bo vašo pripomočilo h krasoti vaše zajtrkovalne mize. Izkoristite to čudno danes.

Poslajte kupon sedaj!

HARTMAN FURNITURE & CARPET CO. Chicago, Illinois

Dept. 6219 Copyright, 1923, by Chicago, Illinois Hartman's, Chicago

Največje podjetje za domačo opremo na svetu.

Poslajte

POSREBRNEN SET 32 - KOSOV

No. 317FMA39. Cena \$9.85

kot opisan in zajtrkovalni set 7 kosov. Ob sprejemu bom plačal \$2.00.

Zajtrkovalni set je brezplačen. Imel bom 30 dni na prosti poskušnji. Če ne bom zadovoljen, vam bom poslal oba seta nazaj. Če bom obdržal, bom plačal \$1.50 na mesec, da bo plačana svota za posrebrnen set \$9.85. Do zadnjega odplačila je lastnina naša.

Ime

P. F. D. Box No.

ali cesta in št.

Mesto

Država

Zaposlenje načelnika družine

Koliko časa že živite na sedanjem naslovu

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....